

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Utmutató a jelentések szerkesztéséhez.

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyváradai kir. ügyész.

11. Testléstérítés.

Btk. 301—305. §§. (Végo.)

1. Kit bántalmazott a gyanúsított? Milyen eszközzel? hol szerezte az eszközt és a testnek mely részét bántalmazta?

2. Azt az embert akarta-e a gyanúsított bántalmazni, a ki megsérült? Miért akarta bántalmazni? Volt-e közöttük előzőleg, vagy akkor szivódás, perlekedés, régebbi harag vagy per? Ha igen, mióta? Mi miatt? Ki tud arról, hogy a gyanúsított oly kijelentést tett, hogy ellensége a sértettnek?

3. Miben állott a bántalmazás? P. o. ütés, megdobás, karmolás, fojtogatás, földhözvágás, meglökés, úgy hogy a sértett elesett, szúrás, metszés, vágás, lövés stb.

6. Mennyi ideig tartott a sérülés? Kezelték-e a sértettet és ki? Hány napig, hány ízben járt hozzá orvos, mikor kezdett a seb yarosodni? Hány napig fektült ágyban? Hány napig nem tudott dolgozni? Ha nem kezelték, miért nem ment orvoshoz?

7. A ki maga orvosi megvizsgálás alá magát nem vetette, azt a járőr megkeresésére a községi előljáróság, a járásorvos, községi vagy körorvos által köteles megvizsgáltatni. Költségekre l. a IX. esetben az 5. sz. a.

8. Ha a sérülés 8 nap alatt gyógyult, kívánja-e a sértett a tettes megbüntetését?

12. Magánlakstérítés.

1. Mikor, a napnak, mely órájában hatolt be a gyanúsított a sértett magánlakába?

2. Milyen eszközökkel? Volt-e nála fegyver, bot, fejsze vagy hasonló veszélyes eszköz?

3. Mi okból hatolt be a gyanúsított, mit keresett ott? És a behatolás után mit követelt el a lakásban vagy egyéb helyiségben?

4. Kihez hatolt be a gyanúsított? Tulajdonosa, bérletese-e a sértett a lakásnak, vagy a tulajdonos, illetve bérletese megbízottja-e? S mily helyiségbe hatolt be a gyanúsított (lakás, bekerített udvar, bekerített kert, üzlet, kocsina), összeköttetésben van-e az a lakással vagy üzlethelyiséggel, s ha igen milyen módon?

5. Milyen módon hatolt be? Nyitott kapun, ajtón, csukott ajtón, bemászva, erőszakkal-e, betörés után, vagy épen hamis kulccsal?

6. Mit tett a behatolás után a gyanúsított? Házkutatást tartott-e? Elvitt-e valamit onnan?

7. Tiltakozott-e a sértett a behatolás ellen? Ha igen, milyen szavakat használt?

8. Ha a gyanúsított és a sértett házastársi vagy egyéb rokoni viszonyban állanak egymással, egy fedél alatt, közös háztartásban, vagy házközösségben élnek-e?

9. Ha a behatolás által a lakás valamely része rongáltatott: mely rész rongáltatott meg? Hogyan? Mivel? Monnyit a rongálás által okozott kár?

13. Lopás.

Btk. 333—343 §§.

1. Milyen dolgot lopott el a gyanúsított? Különösen: házi berendezés; élelmiszer; tüzelőeszköz; élvezeti eszköz; közhasználatu vagy közszükségleti tárgy; készpénz; értékpapír; okirat; adóslével; váltó; házi állat; vad a vadaskertből; hal a halastólól; növény; termény; fa, róz vagy vas, fém — valamely épületnek kiszakított vagy letört része, darabja stb.

2. Kinek a birtokából? Házastársa, rokona, gyámja, gondnoka, nevelője, szolgálatadója, gazdája, bozzátartója-e (Btk. 78. §.) a sértett a tolvajnak. Ha igen:

a) közöshíztartásban élnek-e?

b) kívánja-e a megbüntetését?

c) mikor tudja meg a lopást a sértett, illetve, hogy azt a gyanúsított követte el?

3. Ki a lopott dolog tulajdonosa? S ha a lopott tárgyakat nem a tulajdonostól, hanem mástól loptak el, mily okból volt az annál?

4. Mi a lopott dolog értéke? És pedig nem csak a sértett bemondása, hanem a járőr vagy hozzáértő hivatali egyén becsülése szerint?

5. Hol voltak a lopott dolgok elhelyezve? Ki helyezte el oda, a honnan ellopták? Emlékszik-e rá, hogy bezárta az illető helyet? Hogyan zárta be? Hova tette el a kulcsot? Mikor látta a lopott dolgokat a helyükön legutólszor és mikor vette észre a lopást?

6. Hogyan jutott a tolvaj a lopás helyszínére? Ha bezárt helyen történt a lopás, bemászott-e vagy betört-e? Nem lehetett a lopás a helyszínére nyitott aj-

STOWASSER JÁNOS eszésszári és királyi udvari szállító, berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket, Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegynek minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.**

lón is bejuttatni más oldalon? Milyen magas helyen mászott be? Könnyen feltörhető volt-e a zár vagy tartály, a mely feltörtetett, vagy nagy erő volt hozzá szükséges?

7. Mi ezáltal lopta a tolvaj a lopott dolgokat? Mit tett vele? (Eladta, elhasználta, megsemmisítette, elégette?) Melyek találhatók meg még a birtokában?

8. Volt-e már előzőleg lopás, rablás, zsarolás, sikkasztás, orgazdaság miatt büntetve? Ha igen, hol, mikor, mely hatóság által? Nem tagja-e valamely tolvajszövettségnek? Nem áll-e zsebtolvaj, holtli tolvaj, vásári tolvaj, utazótolvaj vagy egyéb szokásszerű tolvaj hírében a községben?

14. Rablás és zsarolás.

Btk. 344—350, 352—353. §.

1. A rablásnál a lopásra vonatkozólag egybeállított pontozatok is alkalmazandók, még pedig különösen az ott 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. pontok alatt felsoroltak. Ezenkívül úgy a rablásnál, mint a zsarolásnál a legfontosabb:

2. Milyen erőszakot fejtett ki a tettes? Letitette, lofogta a sértettet? Olyan nagy mérvű volt-e az erőszak, hogy a sértett ellenálló képessége teljesen hi volt nyögözve? És fejtett-e ki vagy fejtethet-e ki ellenállást a sértett? Ha nem, miért nem?

3. Fenyegetés esetén: milyen fenyegtetést használt a tettes? Mivel, szavakkal vagy valamely eszközzel fenyegette a sértettet? Olyan komoly volt-e a fenyegetés, hogy közvetlen súlyos veszéllyel fenyegetett-e, hogy a sértett onnan hatásától megijed?

4. Maga vitte el a tettes a sértettől a rablott dolgot vagy az után-e az erőszak vagy fenyegetés hatása alatt a dolgokat át neki?

5. Ha a rablásnál együtt emberölés vagy testi sértés is követetett el, az ezekre vonatkozó pontozatok is figyelembe veendőek: VIII. és XI. eset.

15. Sikkasztás.

Btk. 355. §.

1. A sikkasztásnál legfontosabb annak a kiderítése: hogy a tettes miként jutott az elsikkasztott dolgok birtokába? Reábizta-e valaki? S ha igen, mi ezáltal, mily rendeltetéssel bízott rá? Pl. iparosra javítás végett valamely tárgy.

2. Mit tett a reábizott vagy rála hagyott dolgokkal? Eladta, elköltötte, szlogga tette, eltagadta, elhasználta?

3. Egyebekben a lopásnál 1., 2., 3., 4., 8. sz. a. felsorolt pontozatokra is is kell feladni.

4. Szolgálati és családi sikkasztásnál (Btk. 358. §. 3. bek.) magánindítvány kell.

16. Jogtalan elhajátás.

Btk. 365. §.

1. Milyen dolgokat talált a tettes?

2. Hol találta? Olyan helyütt-e, a hol gondolhatta,

hogy a gazdája meg nem találhatja? Vagy nem jön vissza érte? Elhitangolt állatnál, milyen területen vagy úton? Forogtak-e fenn olyan körülmények, a melyekből a tettes gondolhatta, hogy a dolog nem veszett el?

3. Mikor adta át a talált a dolgot a hatóságnak? Miért nem előbb? Önként adta-e át vagy már mikor annak kiadására felhívták?

4. A talált dolog értéke itt is kiderítendő.

5. Szolgálati vagy családi tag (Btk. 369. §.) körében elkövetett jogtalan elhajátásnál is magánindítvány kell.

17. Orgazdaság.

Btk. 370. §. Kbt. 125. §.

1. Hogyan jutott az orgazda a lopott, rablott, sikkasztott dolgokhoz? Megvette, ajándékba, kölcsön, megörzésre, továbbadásra kapta-e?

2. Mit tett vele?

3. A dolgok leírása, értéke úgy mint a lopásnál 1., 4. pontok alatt.

4. Tudta-e az orgazda, hogy a tettes hogyan szerezte a tőle átvett dolgokat? S mennyit, mi mindent tudott a tettes által elkövetett cselekményekről? Megmondta-e neki a tettes, hogy azokat hogyan szerezte s ha igen, mit mondott neki?

5. Vannak-e olyan körülmények, a melyekből a gyanúsított következtethette, hogy a megszerzett dolgok nem bencületes úton jutottak a tettes birtokába?

6. Ha a gyanúsított megvette a megszerzett dolgokat, mennyit adott érték, jóval áron alól vette-e meg, vagy rondes árban?

7. Szokásszerűen foglalkozik orgazdasággal a gyanúsított? (Volt-e büntetve stb.)

18. Bűnpártolás.

Btk. 371., 375. §.

1. Mit követett el az az egyén, a kinek javára a bűnpártolás elkövetetett?

2. Milyen segítséget nyújtott a gyanúsított a tettesnek?

3. Tudott-e előzőleg a gyanúsított arról, hogy a tettes a bűncselekményt el fogja követni, vagy csupán utólag, mikor már segítséget nyújtott neki. (Ha előzőleg egyetértett, nem bűnpártoló, hanem az illető cselekményben bűnségéd)

4. Kapott-e és milyen jutalmat a bűnpártoló?

19. Csálás.

Bn. 50. §.

1. Mi volt a fondorlat: hazugság, ravaszság, hazug ígéret, hamis előadás, ámtítés, valótlán tények előadása, a melylyel a tettes a sértettet tévedésbe ejtette? Igéretének s ámtítésének kölcsönözött-e nagyobb súlyt, azzal hogy valami okiratot, levelet, stb. mutatott fel, hogy neki hamarabb higgyenek?

A legjobb órák,

legszolidabb óraszerkek, egyszerűtől a legdrágáig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műsoránál Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett,
Arjegyzék ingyen!

5. Tervedésbe ejtetett-e a sértett vagy más valaki? És mit tett a tévedés hatása alatt?

3. Mennyi kárt okozott a tettes a kinek? Ugyanannak-e, kit tévedésbe ejtett vagy másnak?

4. Mi és mennyi haszna volt a tettesnek a csalékmenyhől?

5. Volt-e a csaló előzőleg csalás miatt büntetve, és ha igen, hol, mikor és melyik bíróság által? Nem tartozik-e a azokésszerű csalók (hítlázók, paraszifogók, hamis kártyások) közé?

6. A biztosítási csalásnál (btk. 382. §.), a mely rendszerint gyújtogatás utján követtetett el, a gyújtogatásról szóló pontozatokon kell végig menni: ezenfelül kiderítendő, hogy mennyire volt a leégett tárgy biztosítva, a milyen intézetnél, milyen anyagi körülmények között volt a gyanúsított? Nem volt-e pénzzavarban? Érdekében állott-e a gyújtogatás? És milyen állapotban volt a leégett tárgy? Részt vett-e a mentő munkálatokban a gyanúsított? Ki hozta tudomására az esetet és mit tett, mikor megtudta, hogy vagyona ég?

20. Okirathamisítás.

Btk. 391—408. §§. Kbtk. 71. §.

1. A közokirathamisítás és a magánokirathamisítás lényegökben különböző büncselekmények, de a csendőrség által kiderítendő és a jelentésbe foglalandó körülmények körülbelül azonosok a két büncselekménynél. Első sorban az okirat őrizetbe veendő és az a jelentés melléklékét képezza.

2. Milyen eszközzel, szorrel hamisította a tettes az okiratot? Maga vagy más által hamisította-e? Mennyiben tudott az a más a tettes czéljáról?

3. Mi van az okiraton meghamisítva?

4. Mi czélból történt a hamisítás? És mire használta vagy akarta használni a tettes?

5. Ha a tettes a hamisítást tagadja, tőle próbáirás veendő és a jelentéshez csatolandó. (Lásd: VII. eset 7. pont.)

6. Ha a tettes a hamisított okirattal csalást követett el: a csalásra vonatkozó utasítások követendők.

7. Különbösen a marhalovel-hamisításoknál: hogyan szerezte a tettes azt az állatot a melynek járulát meghamisította? Kinek, hogyan adta tovább? Mit hamisított a járulaton meg? Mi okból hamisította meg? Nem-e azért, hogy lopott állatot adhasson el? Kinek mily kárt okozott ezzel? Célazzerű az előző tulajdonosok marhalovelait beszerezni: továbbá a marhalovelot klálitá községi előljárástól a marhalovelok iktatókönyvnek vonatkozó jegyzőkönyvi másolatait és a jelentéssel bemutatni.

8. Különbösen munkakönyveknél, iskolakönyveknél, igazoló okiratoknál, községi bizonyítványoknál: alkalmazás, elhatárolás, megéltényezés, a hatóságok vagy magán

személyek félrevezetésére készítettek, hamisítottak, vagy használtattak-e azok? Vagy egyéb czélból?

21. Vagyonrongálás.

Btk. 418., 421. §§. Kbtk. 127. §.

1. Szándékosághól, gondatlansághól vagy véletlensághól követtetett-e el a rongálás? Mi okból követte el azt a tettes?

2. Mi rongáltatott meg? Ingó-e, vagy ingatlan? Tárgy, vagy élő állat? Nem-e a btk. 420. §-ában felsorolt tárgyak? Avagy határjel, határkő? Erdőben, mezeterményen történt-e a rongálás?

3. Milyen kár okoztatott? Nem csupán a sértett hemondása, hanem vagy a járdor vagy hozzáértő nyrien becslése szerint.

4. Tűzvész okozás esetében (btk. 425. §.), hogyan keletkezett a tűz? Mi okozta és hogyan jutott az illető (pl. gyermek) a tűzokozó anyaghoz? Mi okból gerjesztett tüzet és miért nem oltotta el?

5. A btk. 418., 421. §§. a a kbtk. 127. §-a esetében: kívánja-e a sértett a tettes megbüntetését?

22. Gyújtogatás.

Btk. 422—424. §§.

1. Milyen tárgy gyújtott fel? Különbösen: ház, kunyhó, malom, emberek lakóul szolgáló épület, áru vagy terménykészlet, gabona, erdő, hid, hajó, bányá, építési vagy tüzelőanyagok, templom, közkönyvtár, közlőváltár, lőporraktár, gyújtó vagy robbanó anyagszertár?

2. Mennyi a kár, és mennyi az elhamvadt tárgyak értéke? Mennyire a mely intézetnél voltak azok biztosítva?

3. Voltak-e az emberek az illető helyiségben? Benn égett-e valaki? Tudta-e a tettes vagy tudhatta illetve gondolhatta-e, hogy valaki benn tartózkodik?

4. Mikor vették észre a tűz kiütését? A tűz kiütésekor vagy azelőtt mennyi idővel égett az épületben tűz kályhában vagy tűzhelyen?

5. Hol keletkezett a tűz? Az épület vagy a tárgy, mely részén? Mily anyaggal történt a gyújtás? Milyen anyagok vagy a tettes által ott hagyott dolgok találattak a helyszínen?

6. Mi okból lehetett szándéka gyújtogatni a tettesnek? Ellensége a sértettnek? Mióta, miért? Fenyegette-e előzőleg a sértettet? Hol tartózkodott a gyújtogatás idején? Tud-e alibit igazolni? Csakéde-e esetleg a tettes a sértettnek, a ki szolgálati helyéről szabadulni akar? Ha igen, elárulta-e ezt a szándékát valakinek?

7. Csoport követte-e el? Történt-e a gyújtogatás alkalmával rablás, vagy rombolás?

8. Gyújtogatás, által elkövetett biztosítási csalásnál (btk. 382. §.): veszélyeztetette a gyújtogatás idegen vagyont vagy személyt?

Ha fáj a feje

ne tévovázszék, hanem
használfjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készít Beretvás Tamás gyógyaszorász Kispeslen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

A szomorú karácsony.

Írta: Máthé Miklós törzsermester.

A régi rablóvilágba illő s méreteiben a dánosi rablógyilkosságot is megközelítő bűneset ejtette rémületbe 1901. évi december havában a Kiskunhalas és Kiskunmajsa határaitba eső puszták tanyai lakosságát.

A rémület indokolt is volt, mert a nagykiterjedésű puszták tanyai lakossága egymástól távolosó tanyákon lakván, a múlt század közepe táján dívó betyárvilágot vélte az esetben újból feléledni. S e vélekedés jogosultságát nagyon is támogatta ama általánosan ismert körülmény, hogy éppen az említett puszták és környéke volt annak idején is a Rózsa Sándor, majd Bogár Imre bandáinak főszékhelye és állandó tanyája.

Ezuttal azonban a rémület nem tartott sokáig, mert a minden téren kifejlett helyi és személyi ismerettel rendelkező oszondőrség, mire a karácsony elérkezett, kézrekerítette s az igazságszolgáltatás kezébe juttatta a tettesek kettejét s ekként a rémülettől jogosan feliszgult kedélyeket is megnyugtatóan, a megzavart közbiztonsági állapotokat is hamarosan helyreállította.

Harka-kötöny pusztá, a hol a jelen körülmény tárgyát képező rablógyilkosság történt, a kiskunhalasi nagykiterjedésű Bodoglár, Tajó, Zsana és Pirtó puszták közé hosszan beékelődött, általában nagy, százados nyár-fákból álló erdőszéggel borított homok-buckás terület volt akkor és közigazgatásilag Kiskunhalas rendezett tanácsu városához tartozott, de njabban a Tázláról átkeresztelt Prónai-falva községhez csatolták.

Ennek a nagykiterjedésű pusztának egyik legnagyobb része a gróf Vigyázó birtok volt, melyen egyetlen csőszház állott csak. Ettől jó távolságra voltak egyes bérlők s kisebb birtokosok tanyái, úgy, hogy bármelyiken történt veszély esetén is igen kevés kilátása lehetett az élete vagy vagyonában veszélyeztetett tanyai lakosnak arra, hogy segélykiáltásaira segítséget kaphat.

Harka-kötöny pusztán pedig, bár a kiskunhalasi, kiskunmajsai és tázlári (most bócsai) örök járórei rendszeresen portyázták, még sem volt a közbiztonsági állapot valami jónak mondható soha. Mert a kiskunmajsai Anca-Molnár-család, melynek több tagja a Harka-kötöny pusztával batáros Bodoglár pusztán mint tanyáskertész és juhász lakott, valamint a körülötte levő puszták gulyásai és juhászai, folytonos lopásaikkal és betöréseikkel mindig megtámadták azt úgy, hogy az említett három órs legénységének volt ott nyomozni-valója állandóan.

Ezen a pusztán bérelt egy nagyobb birtokot akkor Perneckzi János kiskunmajsai lakos, a ki télen-nyáron

ottani tanyáján lakott nagyszámu családjával és családtagjával. Nevezett az olcsó bérlet és jó gazdálkodás folytán való fokozott jövedelem mellett, meglehetősen jómódban is élt, sőt köztudomásu volt, hogy a ladafia soba se üres nála.

Említett időben a főlévi bérleti összeg fizetése közeledvén, meg aztán hogy karácsonyra is készülődtek, nagyobb mennyiségű terményt és több darab jószágot adott el Perneckzi János.

Nagyon természetes, hogy ez a körülmény, a terményszállítások és a jószág elhajtása révén tudomására jutott a környékbeli tanyai lakosságnak is és nyilvánvaló lett, hogy több mint pár ezer korona jött össze pár nap alatt Perneckziéknél.

A pénz pedig, mint jól tudjuk, a legtöbb bűncselekmény előidézője. Mert mindig akadnak emberek, a kik a pénznek szükéhen lévén, eléggé el nem ítélhető kapzsiságból, pénzvágyból embertársaik élete és vagyona ellen törnek, hogy azokat véres verejtékkel szerzett vagyonuktól jogtalanul megfoszthassák.

Igy történt Perneckziékkal is.

1901. évi december 20-án este hét óra tájban, midőn a jószág körüli napi munka elvégzése és a vacsora befejezése után, bent a szobában tengeri-morzsolással foglalkozott a család és Fehér Pál juhász, egyszerre erős kutyaugatásra lettek figyelmesek, a melyből ítélve, idegen közeledhetett a tanya felé, mert a kutyák erősen fogták.

Sötét, ködös idő volt, úgyezőlván az orra hegyéig se látott az ember.

Perneckziéknek több ló, marha, juh, hizott sertés, pulyka és tyúk lévén a tanyában, volt félteni való elóg. S miután látogató nem igen szokott hozzájuk járni s ekkor se vártak senkit, bizonyosra vették, hogy bárki is jön, nem járhat jóban.

Ennélfogva, mikor már egószén a tanya előtt hangzott a kutyaugatás, Perneckzi János a kétesövű vadász-fegyverét, a juhász pedig egy, hasonló meglepetések alkalmával való védekezésére a konyhában előkészítve tartott ásót véve fel, a konyhaajtón kilépni akartak, miközben Perneckzi, csupán riasztásul, egy lövést tett a levegőbe.

Többet aztán nem is löbetett és juhásza se használhatta az ásót, mert a lövés pillanatában kétoldalról egyszerre három álarozos egyén támadt rájuk fejszével és ásóval s mire meglepetésükből magukhoz tértek volna, mind a kettőjüket leütötték úgy, hogy még jajgatni se volt sok idejük. Azután pedig mind a kettőjüket úgy összovagdalták, hogy Perneckzi még azon éjjel anélkül, hogy többé magához térhetett volna, meghalt és a juhásza is eszméletlen maradt a konyha földjén.

Csak pár pillanatig tartott a két férfi ilyetén módon való lemészárolása. Nem hallatszott abból más, csak egy-két najszó, káromkodás és a puffogás. Sőt a szobában levők a hangos kutyaugatás és vonítás miatt jóformán még azt se hallhatták.

Igy történt aztán, hogy Perneckziné és 18 éves Borbála leánya, meg a többi apróbb gyerek is, rosszat sejtven, a helyett, hogy bezárkóztak és az ajtóknak könnyű szerrel eltorlaszolták volna, a tanyán nevelkedett bátor leány, kíváncsiságtól is ösztönözötve, apja után akart menni. De csak éppen hogy a konyhába léphetett, a haramiák mindjárt rávetették magukat a baltával és

ÉLELMISZEREKET

legutányosabban szállít :::

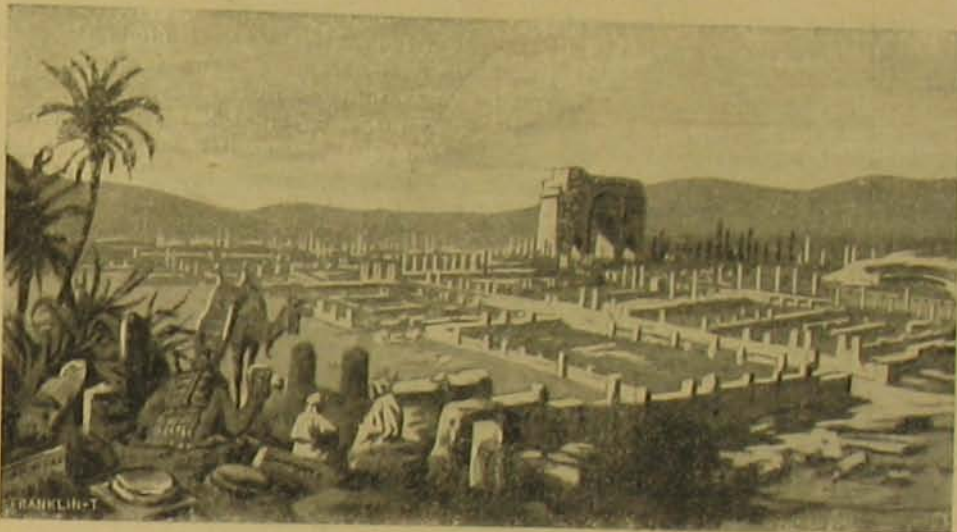
Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. eszondőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT czóg
BUDAPEST, II. SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

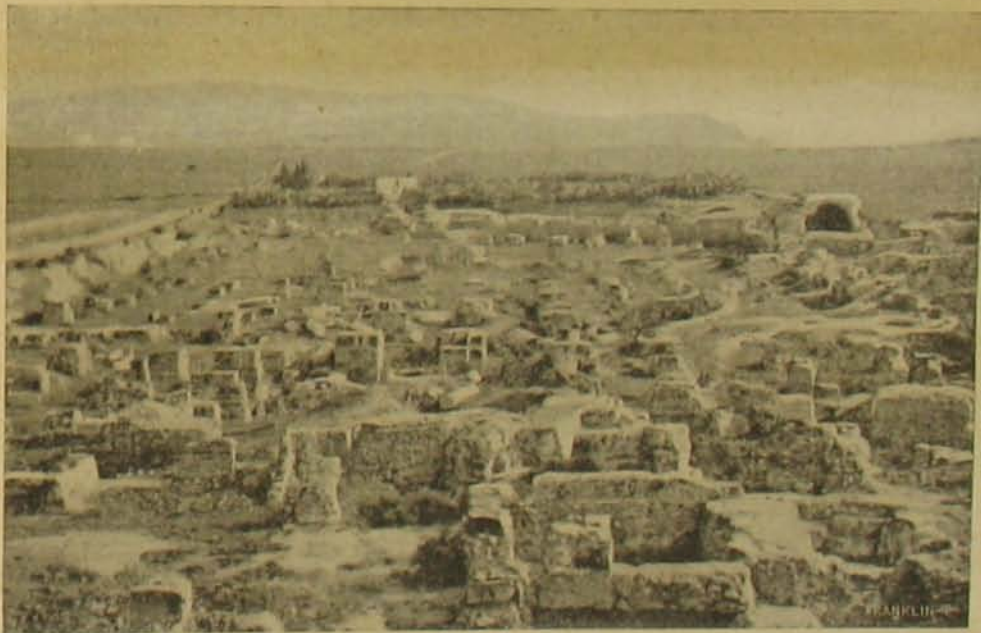
Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

ásóval ütéseket mértek rá. A sötétben azonban nem találhatták el végzetesen a jobbra-balra ugrálva, karjával védekező orda leányt s így, mert észrevette, hogy a sikoltozásaitól megijedt anyja bezárta a szobajajt s oda vissza nem menekülhet, a támadók között áthatolva, rémes sikoltozások között az udvarra menekült. De

azok tartalmának kidobálása mellett a pénz előkerítéséhez. A remélt nagy összeg helyett azonban, mivel Perneckzi éppen aznap a félelmi bérletet kibízta, mindössze 220 K papir- és 40 K ezüstpénzt találhattak, mint az később a felgyógyult Perneckziné előadásából megállapított.

Római kori romok Timgadnál.

A klasszikus Afrikából. — Keresztény bazilika romjai Damna el Karitauál.

csak mintegy 20–30 lépésnyire futhatott, mert a rablók egyike, az apa által elejtött fegyverből utána telt egyetlen lövéssel leterítette úgy, hogy azonnal megbalt.

Ezekután betörtök a rablók a szoba ajtaját s míg egyikük a konyhajtó előtt maradt őrt állani, a másik kettő a szobába hatolt s a már úgy is halálra rémült Perneckzinét és Vincze nevű szüncz fiát ásóval, háltaival úgy összevagdalták, hogy eszméletlenül maradtak a morzsolt tengeri esőmó tetején. Az upróbakat pedig beledobálták az ágyba s ágyneművel betakarták, azután hozzáfogtak a szublót és szokrenyek felszerítéséhez s

A rablók ugyan, mivel nem tudtak arról, hogy Perneckzi a többi pénzt aznap a bérletbe fizette, még tovább is kutattak volna, de őrt álló társuk figyelmeztetésére, hogy hangokat hall, többen közelednek, nehogy meglepessék őket, felbugytak a további kutatással és a sötét ködös éjben elmenekültek.

Igy állapította meg a történeteket Kupás Márton őrsvezető (most járásőrmeister), a ki az esetről még akkor éjjel értesülvén, Varga János ez. őrsvezető (most őrmszter) másodaltisztjével és két csendőrrel a nyomozáshoz azonnal belefogott.

A rablók ugyanis jól sejtették, hogy emberek közelednek. Mert a kora esteli órákban a körüllevő tanyukon még ébren voltak és kint is jarkáltak az emberek és a Perneozki Borbála rémes sikoltozásaira, puska lövéseire és a bosszuntartó oros kutyaugatására többen figyelmesen lévén a néhányan összecsoportosulva a Perneozki tanyájára jöttek.

Az érkeztettek a borzalmas esemény láttára és az időközönként magához tért Perneozkiné egyes elejtett szavaiból mindjárt tisztában voltak a történetekkel és míg kettő közülök azonnal a Perneozki kocsijába fogott a Kiskunmajsára hajtatott, a többiek a lemészárolt család még életben levő tagjait igyekeztek a vérből kimosni és eszméltre hozni.

Kupás Márton járásbíró-mester éji 11 óra tájban ertósült az esetről, mire Varga János ez. örevezető másodaltisztját egy csendőrrel, a kocsiin azonnal a helyszínére küldte, maga pedig egy másik csendőrrel az Anes-Molnár-család Kiskunmajsán lakó tagjait kereste fel, hogy ottbon vannak-e. E midőn azokat ottbon találta és a tapasztalt körülményekből kétségtelenül meggyőződött, hogy azok nem vettek részt a büncselekmény elkövetésében, lőbáton az előre küldött járőr után szintén a helyszínre szellett.

Varga János ez. örevezető ez idő alatt, a mennyire lámpavilágnál lehetett, a helyszíni eszmélet megejtette, a lemészárolt egyőneket ápolása alá vette és igyekezett az életben levőket eszméltre téríteni. Ebbeli igyekezete azonban csak Perneozkinénél, Fehér Pál jubásznál és Perneozki Vincsénél sikerült valamennyire. Perneozki János és leánya ekkor már halva voltak. Ezeket tehát a talált helyzeten hagyták.

Ezekután Perneozkinétől, a ki többször rövid ideig annyira magához tért, hogy felismerte őket, a rablók kiléte iránt kérdőzésekölött. De ez csak annyi felvilágosítást tudott adni, hogy a rablók hárman lehettek, mert a szobában volt két egyént a pénz utáni kutatás közben, a mely idő alatt ő többször magához tért, künt levő társuk ismételten sürgette az eltávozásra.

A rablók közül látott két egyén kilétere nézve nem igen adhatott felvilágosítást, mert kifordított kabátban és nadrágban voltak és az arcsuk álarczczal volt fedve. Mindössze annyit tudott mondani, hogy az egyik rabló hangja ismerős volt előtte és abban a földük nem vagy távolóságban lakó Dér Károlyra vélt ráismerni.

Ez a Dér Károly apjával, a 64 éves Dér Péterrel lakott együtt a még nőtlen volt. Kisebb lopásokért és betörésekért büntetve volt már, apját azonban mint büntetlen előéletű embert ismerték.

Ezen a csakély nyomon megindulva, másnap reggel felkereste az egyesült járőr Dér Pétert és fiát és kikérdették őket a rablógyilkosság idejében való hollátukra és a cselekmény elkövetésére nézve. Tugadtak mind a ketten és azt állították, hogy az említett este ottbon voltak. Ez állításukat megerősíteni igyekezett Dér Péterné is.

Az a körülmény azonban, hogy eszmáik szérni egészben véve vízzel erősen lemosottaknak látszottak, rendszeres köznapi viselés nadrágjaik pedig nem voltak előtalálhatók és a helyett mind a ketten a köznapi daezára is ünneplő posztónadrágban voltak, megerősítette az előzők felmerült gyanút.

A járőr ennől fogva bázknatást tartott náluk, majd a trággyadombot is széthányatták, de sem az ásót, sem a

bosszunyelű haltát nem találták meg. Éa pénzt se találtak olyan összeget, a melyről feltehető lett volna, hogy a rablásból származnak.

Már-már azon a ponton voltak, hogy elejtik a nevezettekkel szemben fennforgó, de még csak jelentéktelennek látszó mellékkörülményekkel támogatott gyanút. Csak éppen Varga ez. örevezetőnek volt még türelme és hogy többi társait is fokozottabb tovekenységre serkentse, vasvillát vett elő és az istállóból kibocsátván a pár darab jószágot, az almot és a jászol alatt felgyülemlt polyvát kezdte fol, illetve kiforgatni.

Nem sokáig kututott itt, mikor a jászol alól előkerült egy nyeletlen ásó. Csupa vér volt és a köpűjén meglátáztott, hogy csak nem régen vehették ki bolda a nyelet

Tovább kutattak az ásónyól után. Még a komenezőből is kibuzták a parazsat, de csak szalma hamu volt az egész. Átvizagálták az egész tanyai udvart és környékét, míg Varga ez. örevezető az istálló közelében új ásást vélt felfedezni, melynek eredetét kutatván, a földben egy méternyi mélységre megtalálta az ásó nyelét. Két darabba volt fűrészelve és különösen az ásóhoz közelebb eső végén kétségtelenül felismerhető nyers vérfoltok igazolták, hogy a büntett elkövetésénél használt volt.

A leleten felbuzdulva tovább kutattak és a trággyadombot még jobban széthányva, megtalálták abban a bosszunyelű baltát is. Véres nyomok voltak azon is láthatók.

Dér Péter és fia még eme fontos bünjelek feltalálása után is tagadták a büncselekmény elkövetésében való részvőségüket, de mert a bünjelek szándékos elrojtását és a birtokukban való megtalálását kétségtelen bizonyítéknak vette ellenük a kalocsa kir. törvényszék, mint esküdtbíróság is másfél évi vizaglati fogság után, 1903. évi május 19-én, bár mindvégig tagadásban voltak, életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte a két gonosztevőt.

Ezt az ítéletet a magyar királyi Curia is megerősítette.

Harmadik társukat, bár kiderítéso érdekében úgy az első nyomozásnál, mint később a vizaglat tartama alatt is több ízben és több gyanusított egyén ellen vezetett nyomozásoknál, mindent elkövetett a kiskunmajsai öreparancsnokság, nem bírta kideríteni. A két megátalkodott gonosztevőt pedig még a súlyos elítélés se tudta annyira megtörni, hogy tettüket beismerjék és társuk kilátást előrujálják.

Ez különben érthető is, mert határozottan remélték, hogy tagadásuk és harmadik társuk ismeretlenül maradásuk mellett egyikükre nézve sem tekinteti beigazoltának a rablógyilkosság tényét. Úgy is történt. E csupán szándékos emberölés és három rendbeli súlyos testi sértés büntetével párosult rablás büntetésben mondatnak bünösöknek. Mig ha harmadik társuk, akár a csendőri nyomozás, akár az ő beismerésük folytán előkerült volna és ekként megállapítható lett volna, hogy köztőlök ki volt a büncselekmény értelmi szerzője és kiknek a tovekenysége folytán halt el a két áldozat, aligha kerültek volna el a bitófát.

Igy azonban reméltették, hogy ha hosszabb idő után és csak feltételesen is, szabványra kerülnek. Mert hát szép az élet és még megbélyegzetten is ragaszkodik hozzá a gyarló ember,

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

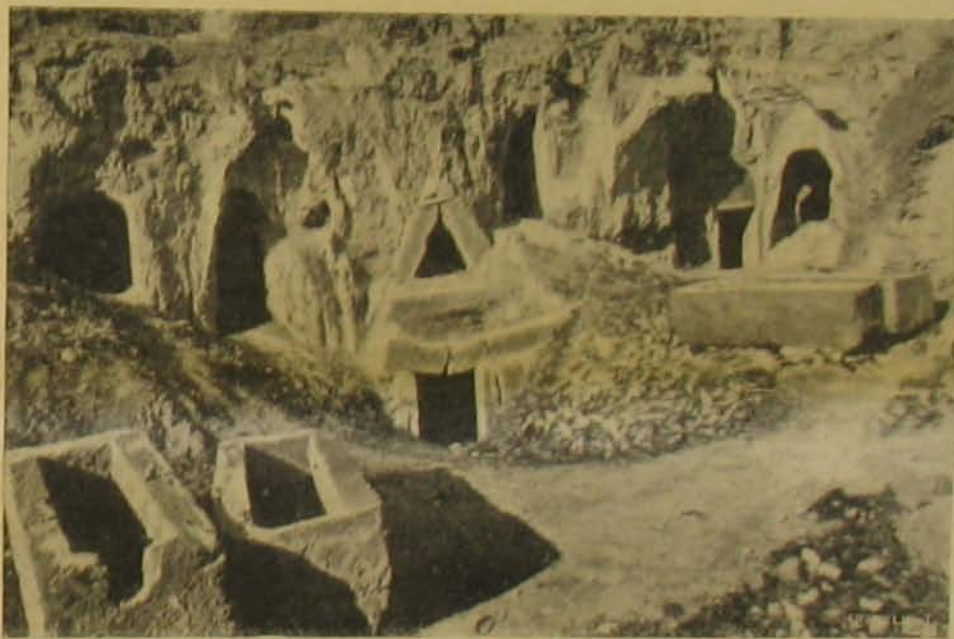
Bácskal szerb lakodalmi szokások.

A házasságkötéshez való alkalom vagy úgy keletkezik, hogy a legény valamely leánnyal megismerkedve, személyes vonzalomból kéri feleségül; vagy a házasságkötést gazdasági vagy társadalmi érdekből az apák kívánják. A párok vagy véletlenül, vagy pedig a háztitkénésznél ismerkednek meg. Némely vidéken a leánynéző nyilvános intézmény. Bizonyos ünnepnapokon a leányok és legények különválnak. A leányok a templomfalak körüli padokra ülnek. Itt várakozva, vihogás és nevetés közepette különféle negédes beszédekkel nyilvánítjuk zavarukat és ilyenkor kacaintanak és kaczerködve néznek az ifjakra, kik oldalvást csoportokba verődve hemperegnek a földön, avagy kibívó állásban, savart feszültségben

hez az asszonyok 2—8 liter pálinkát, almát, narancsot és fűgét hoznak.

Ha a kérők jönnek, a lány összes rokonsága egybegyűl, s mindnyájan részt vesznek a lakomán. Egyik kérő a leány atyjának perselyt nyújt át, melyben ezüst- vagy aranygyűrű és egy aranypénz van. Az apa a nászajándékot (az amenetet) a lánynak adja, ki előbb atyjának, aztán pedig a kérőknek kezét csókol. A délszlávoknál általános szokás, hogy a nők a férfiaknak csókolnak kezét. A nők ezzel a férfiak felsőbbiségét ismerik el.

A nagy eljegyzésnél két-háromszor annyit esznek-isznak, mint a kérésnél. A lakoma után aztán a házasság anyagi részéről tárgyalnak; megegyeznek a ruháknak mennyiségében, melyeket a menyasszony hozni köteles. Továbbá ama ajándékokat állapítják meg, melyeket a vőlegény ipának és a menyasszonynak adni

A klasszikus Africából. — Pénz irbolt.

ácsorognak a templom udvarában. Enyelgő szavak repülnek innen is, túlról is egymáshoz. Incselkedő és érzelmes megjegyzések hallhatók, majd végül megszűntetik az elválasztó távolságot és egymást kézenfogva felállnak a kóló-tánczhoz. Itt már párosítva sorakoznak, a mi annyit jelent, hogy megtörtént a választás.

A legények helyett gyakran az atyák jelennek meg itt, kik azonban nem igen vesznek részt a tánczban, hanem kórasszonyok által adják tudtára egy-egy leánynak, hogy finik számára feleségnek szemelték ki.

A menyasszonyszerzés más módja az, hogy a legény szülei a leányos házba megbízott érfít küldenek, a ki a leányt személyre veszi és ha kedvére valónak találta, kipuhatolja, vajjon a leány és szülei hajlandók volnának-e a leánykérését elfogadni. Ha a visszatérő nőző felelele keléghő, következik utána a kúr, vagy nagy leánynéző (eljegyzés), néha azonban mindkettő egyszerre.

A lánykérések azonban abban különböznek egymástól, hogy több vagy kevesebb étel-italt hoznak ajándékként az asszonyok; és különböznek azáltal is, hogy a leánykérés hol fogantatottatik. Csak a nagy leánykérésnél állapítottatik meg a házasság feltételei. A kis eljegyzés-

tartozik. Ezután a leány rokonai közt az asszonyok ezüstpénzt osztanak szét, míg a menyasszony minden kérőknek egy-egy inget, egy-egy új pár alsónadrágot és egy pár harisnyát nyújt át. A kérők a nagy eljegyzésnél 2—3 napig is a menyasszony házában maradnak, mire aztán dalolva és pisztolydránás közt a vőlegényhez mennek, hogy az örömhírt megvigyék neki.

Az ajándékok értéke, melyeket a vőlegény ipának és menyasszonynak adni tartozik, sokszor igen nagy. Sok leányu családnapák, kik értették, hogy leányaikat gazdag kórőknek adhassák, eme ajándékok útján meg is gazdagodtak. De egy-egy házasságkötés az upa kapzsisága következtében gyakran hajótörést is szenved, mikor leányt bizonyos összegben túl nem akarja adni.

A lakodalom napján a rokonság nőingjai ünnepélyesen felöltöztetik a menyasszonyt. Ha kolengyője kuvés, úgy a rokonok és a lakodalmi vendégek egészítik azt ki. Egyik inget, másik kendőt, szoknyát, csipőt vagy ékszeret hoz. A mátkupár szüllei eleve gondoskodnak jó sok vendégről. A legszegényebb paraszt is legalább egy tuczt vendéget hív meg, habár utolsó tehenkéjét is szónja rá. A régi délszláv vugákról és földbírtokosok-

ról azt mondják a népdalok, hogy lakodalmaikon ezenél is több embert vendégeltek meg botokon át. Eme lakomáknál a pálinka játasza a főzeretet, melyből bilvettelen mennyiségek fogyasztatnak el.

Minden vendég hoz pálinkát, kalácsot, gyümölcsöt; a jómódúak még egy-egy sült búrányt vagy juhot is.

A lakoma után a vőfélyek felkapják a kolongyés ládát és a ház ojtja elé állítják. A menyasszony egyik fűtővére vagy férfitrokonra ráül és addig nem adja ki, míg a menyasszony azt egy ezüstpénzzel ki nem váltja. Aztán lóra kötik a ládát és a vőfélyek erre kibozzák a menyasszonyt. Mielőtt azonban utoljára lépi át szállóbáza küszöbét, a vendégektől váltják meg. A vőfélyek ezeket aprópénzzel ajándékozzák meg, mire aztán a szabadba léphet.

Egy ünnepi díszbe öltözött legény felsallangozott és gallyakkal ékesített lovat tart készületben, melyre a menyasszony felül. Dalolva és lövöldözve indul meg aztán a lakodalmi menet a vőlegény házához. A menyasszonynak nem szabad többé hátrafordulnia, mert kílőnben leendő gyermekei az ő családjára ütődnek. Ezt pedig leendő gyerekek nem óhajják. Ezért tekintetét folyton vőlegénye hajléka felé irányítja, a ki háza küszöbén fogadja és maga emeli le a nyeregből. Ekkor a vőlegény ül fel a lóra és háromszor körül lovagolja a bázat. Ezzel lemerő a jövendő bajlék szerencsekörét. Ezután léphet csak be a menyasszony a házba, hol első dolga a jelenlevő férfitrokok megaszámálása. A hányan vannak, onnyi fia lesz. Azonban a számlálás helyessége nem válik be mindig.

Erre ismét dalolás, evés-ivás járja, a mi az esketés által — ha csak ez nem eunekelődte ment végbe — mekkittatja meg. Písztol- és puska durranások, bangos kurjantás, zene és tánc fejezik be a nagy napot, mire a vendégek elszélelnek.

KÉPEINKHEZ.

A klasszikus Afrika.

Az óriási kiterjedésű ókori római birodalom annakidején nemcsak hazánkra és Európa délkeleti részére, hanem Afrika északi részére is kiterjedt. Tripolis, Tu nis, Algír, sőt Marokkó is a római császárság birtokai voltak. E mértékű területen minden irányban virágzó gyarmatokat létesített, népes városokat alapított és hatalmas várakat emelt a világot uroló római nemzet. Az ipar és kereskedelem sehol sem volt élénkebb, mint Afrika északi kikötőiben. Ilyen körülmények mellett aztán Róma legkiválóbb polgárai terjedelmes birtokokat vásároltak Afrika partvidékén és az év nagyobb részét ott töltötték. Mintbogy pedig a római nemzet a művészetnek és kultúra fejlődésének mindig hatalmas pártolója volt, csakhamar előzönlötték ez új területet a mestere emberek, kereskedők, építézők, szobrászok és festők is, mert mindenik megfelelő munkateret és bő jövedelmet talált eme messés gazdagáru empóriumon. Így emelkedtek, mint egy varázsbuzára a nagyszabású városok, mint Bulla-Regia, Lambesa, Simitta, Solda, Auzia stb., a melyeket elsőpört ugyan a későbbi ellenséges nópáradat és ma már csak romjaik vannak meg, de még azok is világos tanúságot nyújtanak a hajdani jólétről és fényről. Az újabbkor kutatói, régészai méltán érdeklődnek a klassz-

szikus ókor eme nevezetes emlékei iránt a évtizedek óta ásatásokat folytatnak a mélyen eltemetett műremekok napfényre hozatala céljából, sőt sok helyen ásatásokra sinek szükaók, mert a páratlan műemlékek ott hovernak elővezze a sivatagban, csak fel kell őket keressni a most már lakatlan, ismeretlen területen. Így kerülnek napvilágra Lidó fényes városának, a Scipio Afrikanus sorogei által a szó teljes értelmében elpusztított Carthagónak, a jelen számunkban közölt képeken is látható értékes műemlékei, a régi kikötők, a pun sirbaltok és az ezekben évszázadok óta is ópaégben megmaradt tükrök, fényük, boretvük, játékezerék és álarozok, mely utóbbiak közt nagyon sok a hulla mellé, valószínűleg a gonosz szellemek elhészéso odubelyezett torzkóp; továbbá a halott képmiánt mutató arczkép, a sok arany- és ezüst-ékezer, mindannyi kovácsolt ötvösünka. A régi írók műveit olvasgatva, mind a romok újra felépülnek emlékezetünkben a élénk varázsozják Afrikának akkor gazdag, népes városait osillogón, káprázatosan; de egyuttal megtanulhatjuk belőle azt is, hogy nincs somni állandó a nap alatt.

HIREK

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: a trencsényi szárnytól a következő örsök: Trencsén 16, Melesioz 10, Beozkó 2. Felaószucs 5, Morva-Mogyoród 11, Bán 7.50, Berosény 3, Zuyugrócz 3, Puhó 11, Nemaó 1, Tobány 6, Ilava 6.50, Bellus 4.50, Trencsén-Teplitz 8, Zsolna 3, Várna 5, Rajecz 5.60, Torholy 8, Turzósulva 10, Kiszuczujhely 12, Obeszerce 11, Végbeszerce 13, Peredmér 5, Marikó 6, Nagybecse 4.50, Nagyróna 3, Trencsénmakó 6, Alsókubin 7.50, Párnicez 8.30, Árva-váralja 3.50, Turdossin 2.50, Námesztó 5, Zakamonek-lin 6, Mutne 2, Polhora 5, Trastena 20, Jablonka 2, Podvik 5 és Sauchahora 3.30, összesen 255.70 k. és 48 k. büntetőtörvénykönyvekért; — a pozsonyi szárnytól: ettrecarsai Lukács Akos százados 10, szamosfalvi Pannajott Sándor hadnagy 6, Ziegler Károly hadnagy 5, Vég helyi Gyula hadapród 3, örsök: Malaczka 7.50, Jóká 7.50, Modor 3, Morvaszentjános 5.20 és Szempoz 6, összesen 53.20 k.; — Unosukfalváról Sándor István örmester 1.50, Kocsis Tivadar ez. örevezető, Vasa János, Benezédi Sándor, Mátás Pál, Györgyios András esondörök 1—1; a tállyai örs 1.50 k. Az eddigi adakozás 14.735 k. 57 fillért eredményezett.

Pénzhamisítók letartóztatása. A kraszószerény-mogyói Merosina községben és annak környékén az utóbbi időben több 1 és 5 koronás hamis pénz hozott forgalomba. Kainez Poronez örevezető, merosinai örsparancsnok erről tudomást vévo, az esetet a járásparancsnokágnak bejelentette, kérve egyuttal a nyomozás irányítását is. A jelentés vétele után Santa József járásörmester, jámi járásparancsnok, a nyomozást Wéber Sándor örmester, Kainez Ferenc örevezető és 13 esondör közreműködésével bevezette és 9 napi körültekintő nyomozás után a pénzhamisítókat, a kik szerb 10 dináros bankjegyeket, továbbá 1 és 5 koronás érméket hamisítottak, Mánia Lajos merosinai lakos és különböző helyeken lakó 23 tárna személyében kiderítette a azok közül nyolezet elfogva, a náluk előtalált bankó és örméreszel és más, a hamisításhoz használt bűnjelkekkel együtt, a temesvári kir. ügyészségnek átadott, 17 egyónt pedig

**Részletfizetésre
készpénzárón!**

Ha a részletfizetésnél a többi részletfizetéstől óriási módon kevéské a újítások, mint a többi részletfizetésnél, úgy azonosáron adjuk részletre, mint két példát.
Riadó részletfizetésre készpénzárón!
Kérjük a részletfizetésre készpénzárón!
Kérjük a részletfizetésre készpénzárón!
Kérjük a részletfizetésre készpénzárón!
Kérjük a részletfizetésre készpénzárón!

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16

ugyanoda feljelentett. A jól szervezett pénzhamisító szövetkezet a jövedelmezőnek ígérkezett bűnös üzleleit, a csendőrség őbersége miatt, csak rövid ideig folytatta.

Támadó cigánynő. Karmán Antal ez. őrmester és Biliczki János csendőrből állott, természetei őrségi járőr kétrendbeli rablásal terhelt kóbor cigányok üldözése közben november 18-án Lugos város területén egymástól elválva, Karmán őrmester a lugosi gyakorlótéren az üldözött rablók közül két cigányt és egy cigánynőt elfogott s miközben azokat megbilincselni akarta, az egyik cigány, Radó Mihály futásnak eredt, annak menekülését elősegítendő, Radó Róza cigánynő az őrmesterhez ugrott és azt mellől ragadva megtámadta. Karmán őrmester támadója ellen, annak halálával végződő egy, a menekülő cigány ellen pedig ismeretlen eredményű három lövést intézett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pasteur mint a szerencsének istene. A világhírű francia tudóst, Pasteurt egy idő óta Afrikában istenként tisztelik. Ezt a tiszteletet azonban nem a tudományának, hanem a szerencsének babonájának köszönheti. A szerencsének, írja Pintrand kutató, egy alkalommal nagyon kétségbe voltak esve a nagy szárazság miatt. A legdrágább áldozatokat hozták az esőistenüknek, de hasztalan, az ég csatornáit nem akarták megnyitni. A nap mind forróbban ontotta sugarait s a szegény eltikadt szerencsének azon tanakodtak, hogy új istent kellene választani, a ki meghallgatja esőért könyörgő imájukat. A legyálságosabb pillanatban a törzs főnökének szerencsés ötlete támadt. Pintrand sátrában egy képet látott, a melyet a kutató egy képeslapból vágott ki és

A KANZILUK Afrika. — Minerva-fej. Karthagói lelet. — Feníciai esőrép álarca. — Isis papnője. Karthagói lelet.

Csendőrök megtámadtatása. A krasó-azürörmegyei Pattás községben, november 19-én Medvo Buza Pál újbórlóvénnyel őrségi csendőr segélyszolgálat teljesítése alkalmával, Moka Pál és Zsófia által megtámadtatott. A csendőr a támadók ellen, azoknak súlyos sérülésével végződő szuronyfegyvert használt. — Nagybooskeroken november 20-án, délután 6 órakor Alföldi János csendőrt, Schwarz János kocsifényező, mert az segédjét csendőrháborításért, nyomálynazonosságának megállapítása végett a rendőrkapitányi hivatalba elővezetni akarta, egy vasbottal megtámadta. Alföldi csendőr támadója ellen kardot használt s annak halálát lovágta. — A sárosmegyei Keozerkosztolány községben november 21-én este fél 10 órakor, Horozag Károly csendőrt járőrszolgálat teljesítése közben Lombárt János ottani lakos tiz társával löfegyverzései asztédekkel megtámadta. Horozag csendőr a támadók ellen kardját használta s azok közül Lombárt Istvánt súlyosan, míg az ismeretlen helyre megszökött Lombárt Jánost odig meg nem állapítható mérvben megsebesítette.

akasztott a sátra falára. A törzsfőnök azt hitte, hogy az a kép egy oláto ismeretlen istent ábrázol, a ki talán a szerencsénektől sem vonja meg jóindulatát. A kép Pasteurt ábrázolta. A törzsfőnök elkérte a képet, a melyet aztán nagy ünnepséggel körül hordoztak. Alig indult el az ünnepi körmenet, kövér esoppokban kezdett az eső esni s nem sokára olyan zápor zuhant le az égről, hogy az ünneplők rohannva menekültek az áldás elől. Két napig szakad az eső s a mikor megszűnt, nagy ünnepséggel újra körülhordták Pasteur képét, a melyet most már szentnek tartottak. Azután külön sátrat építettek számára, a hol istenként imádják és száraz időben hozzá fordulnak esőért.

A fehéredő szerencsén. A szerencsén megfehérríteni, bár sokan megkísérelték már, eddig nem sikerült se ezért az egész világ lelötöltségűknök tartja. E nézetre úgy látszik, reáczáfol a Robert Womwood youngstowni négor esete, a kiről azt jelentik, hogy napról-napra fehérebb lesz. Robert Womwood arca olyan fekete volt, mint a pocshontasi aszén, de nemrég fehérré pettyek jelentek

meg az arczán, a melyek azóta rendkívül érdekesen foltokká nőttek. E fehér foltok egyre nagyobbodnak a nemsokára az egész arczot megfehérítik. Az orvosok megállapították, hogy Wonwoodnak, a ki egy chicagói műtrágya-gyárban volt alkalmazva, nagy mennyiségű fehérítő vegyiszer került a tüdejébe a ezen keresztül a vérébe és ez a vegyiszer okozza a bőrre színében való változást. A fehéredő négernek semminemű fájdalmat nem okoz a vérébe került vegyiszer.

Szerkesztői üzenetek.

Csorbai. 1. A budapesti közlöny szorokszótáságtól. 2. Az üresedés mérvétől függ; kérvény szolg. úton torjlesztendő elő. 3. Igen, kérdés azonban, vajjon felvesszik-e? Különbön olvassa el lapunk folyó évi 43 számában J. F. örsv. alatt közölteket, a melyek igény jogosultsági igazolvány nélkül átlépőkre is vonatkoznak. Az elég baj. Ön megrendelte tehát fizetnie is kell. Ha rendbe nem hozza, még a perköltségeket is fizetheti.

P. M. Csotnek. A mártónapi liba állítólag azért kapott hírnévre mert az annak idején ezen a napon elfogyasztott libának a melesontjából a hátgerinczéből a jövő téli ilyét jósolták meg; ha több volt rajta a vörösség, akkor látgyabb időt, ha pedig nagyobb részt fehér volt, sok havat jósoltak. A pozsonyi zsidó hitközség régi hagyomány alapján, a melynek orodétét azonban pozitívo megállapítani nem lehet, Márton napján felszárított libákat vissz bódolatli ajándéknak a királynak. De legendái eredetet is tulajdonítanak a mártónapi libának. A midőn ugyanis szent Mártont püspökké választották, ez szerénységéből a ludak óljába bujt, de azok felnesszolve, elárulták. A népmonda szerint szent Márton néuvelyor fehér lovon jár, vagyis havat hoz.

Körösmező. Irjon az illető cézgnok, hogy kárát térítse meg; nem hisszük azonban, hogy a felszólításnak orodiményo volna. Ne álljon fel ilyen szóhármosságnak.

Dénes jó. Sorsjegyei közül a 4877. számú tí koronával a törlesztési házason kisorsoltatott.

A többi érdeklődők sorsjegyei nem nyertek.

K. S. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre. Esztergom rendezett tanácsu város.

Arad. Fejádó.

N. J. es. ez. örstő Kurva. Nyugdíjra; 10 \$ lór bolyogot lapunk javára bevételozták.

H. E. csendőr Podvilk. Nem lehet átlépni, mert ahhoz első sorban osztrák állampolgárság szükséges; 10 fillér bolyogot lapunk javára bevételozták.

Mócsa K. Az áthelyezett csendőr terhére.

Sz. F. es. Zseliz. Csak sapkában. Már hatályát veszített rendeletek kikorosságre nincs időnk.

Zs. es. Hortobágytulva. Szolgálati úton kórheti ideje letelte előtt is.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Szótalány.

A királyok kezében van,
Az első szótagja: szám,
Két utolsó istállóban
Lovak alatt van talán.

Betűtalány.

S S •Hulló falevél,
Sárgult falevél.▪

Megfejtési határidő: 1910 december 12-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzébet királyné Szanatorium-sorsajogy lesz kisorsolva.

Lapunk folyó évi 45. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Jobb kevés bizonyos, mint sok bizonytalan.” — **Betűtalány:** „Népbolondító.” — **Szótalány:** Teremtő.”

Helyosen megfejtették: Sándor D. és Kántor L. csendőrök és Fischer J. koronkódó Ragály, Mész P. J. es. Lugos, Tolmácsi I. es. Kossuthfalva, Jolsvai örs, Józsa I. es. Temeskubin, Mohár B. pr. es. Földoák, Simon I. es. Magyaróvár, Oláh és Dombi örmesterok Lugos.

A kisorsolt Erzébet királyné szanatorium-sorsajogyel Dombi örmesternek Gombosra elküldöttük.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Csusz, köszvény, reuma ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult azer

Ezrekre menő háleiratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak pálem kapható. Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltségek beikilldése után vagy utánvétel kiildve

Szenthe Lajos gyógysz. Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. küzshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

10,103/eln. sz. Az 1909. évi 30. számú „Rendeleti Közlönyben (szab. rend.) hivatali elődöm által közzétett 11,268/eln. számú körrendelet „I. Általános határozványok» 2. pontjában honvéd egyének részére, a kitüntetési jelvények helyett háboruban és békében a menetöltözethez rendszeresített szalagsávok a bivatkozott rendelettel kiadott határozványokban előirt alakban és módon a m. kir. (m. kir. horvát-szlavon) csendőrsőgnél a következő esetekben viselendők:

1. Tábori csendőrség — tiszték és legénység által — háboruban és békehadgyakorlatok alkalmával.

2. Csendőrség által járó szolgálat teljesítésekor.

3. Csendőrségi összpontosítások alkalmával úgy a tiszték, mint a legénység által.

Kelt Budapesten, 1910. évi november hó 2-án.

Hazai Samu, s. k.

Körrendelet.

123,000/20/a. szám. Annak a kettős célnak elérése érdekében, hogy egyfelől az igazolványos altiszteknek az 1873. évi II. t.-cz. alapján a vármegyei törvényhatósági járási irtoki állások elnyerésére való joga akadálytalanul érvényesíthető legyen, másfelől pedig, hogy a jog érvényesítése a járási irtoki állásokkal járó teendők kellő ellátásához fűződő közigazgatási érdeket ne veszélyeztessék: a m. kir. belügyminiszter urrel egyetértőleg a következőket rendelem:

1. A vármegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő járási irtoki állásokra csak oly, az 1873. évi II. t.-cz. alapján hivatalnokai állásokra jogosító igazolvánnyal ellátott és az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában megkövetelt iskolai végzettséggel (négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű bizonyítvány) bíró altisztek tarthatnak igényt, a kik valamely járási szolgabírói hivatalban, az irtoki állással járó teendők elsajátítása végett próbaszolgálatot sikerrel teljesítettek.

2. Ily próbaszolgálat teljesítésére jogosultak:

a) az ezen körrendelet 1. pontjában említett igazolvánnyal ellátott és az ott jelzett iskolai bizonyítvánnyal bíró altisztek;

b) igazolvánnyal még el nem látott, de tényleges katonai (honvédségi, csendőrségi) szolgálatuk 12. évében álló mindazon altisztek, a kik az 1. pontban említett iskolai végzettséggel rendelkeznek.

3. A próbaszolgálat teljesítésének megengedését irásbelileg azon törvényhatóság főispánjától kell kérni, a mely törvényhatóság valamely közigazgatási járásában az illető altiszt próbaszolgálatot teljesíteni óhajt. A kérvényhez a már esetleg elnyert igényjogosultsági igazolvány és az iskolai bizonyítvány vagy ezek hiteles másolata csatolandó.

Az engedélyt a főispán az alispán meghallgatásával adja meg s kijelöli a járást, a melyben a próbaszolgálat teljesítendő.

4. A szolgálati uton benyújtott ily kérvényeket, a mennyiben a folyamodó igazolvánnyal már ellátott, az előjáró parancsnokság, a szükséges minősítvényi iratok csatolása mellett jelen rendeletre való hivatkozással az illető főispánnak közvetlenül megküldi; az igazolvánnyal még el nem látott, de 12. szolgálati

évükben álló altisztek ily kérvényeit azonban az illető főispánhoz leendő elküldés előtt nekem bemutatja.

5. A próbaszolgálat három hónapnál rövidebb nem lehet és legfeljebb hat hónapra terjedhet, a mely idő alatt, az ezen szolgálatot teljesítő altiszt, az 1873. évi II. t.-cz. végrehajtása tárgyában ugyanazon évi április hó 8-án 13,566/IV. szám alatt kiadott utasítás 10. pontja értelmében katonai illetményeinek élvezetében megmarad.

6. A próbaszolgálat végeztével az illető járás főszolgabírója hivatalos bizonyítványt állit ki arról, hogy az altiszt a próbaszolgálat alatt elvégzett-e azon ismereteket, a melyek a járási irtoki állással egybekötött teendők ellátásához általában szükségesek.

7. Az ily hivatalos bizonyítványt azért s igényjogosultsági igazolvánnyal is ellátott altisztek bármely járásban levő irtoki állásra képesítéssel bíróknak tekintenek, s tőlük ezen állások elnyeréséhez más különleges ismeretek beigazolása — kivéve az egyes vidékeken divó s az állás hivataloszerű betöltéséhez mulhatatlanul szükséges nyelv ismeretét — nem követelhető.

8. Mindezen rendelkezések kizárólag csak a járási irtoki állásokra vonatkoznak és semmi tekintetben sem korlátozzák az igazolványos altiszteknek, az ugyancsak a vármegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő ügynevezett „központi irtoki» állások elnyerésére való igényjogosultságát, a mely állásokra az igazolványos altisztek minden előzetes próbaszolgálat teljesítése nélkül, tisztán csak a hivatalnokai állásokra jogosító igazolványuk és a négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai bizonyítványuk alapján alkalmazandók.

Kelt Budapesten, 1910. évi november hó 23-án.

Hazai Samu, s. k.

Különítmény felállítása:

A m. kir. V. számú csendőrkerület nyitrai szárnyának területén Handlován, 1910 november 15-én egy 5 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okirattilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Kleiner Gyula százados, Fonyó Jenő, Rusz János, Verbó János, Barányi Ferencz főhadnagyok, Gáspár József, Donó Árpád hadnagyok, Bakos András, Varga Gusztáv, Kovács Buna József és Gál Lajos járásörmesterek, valamennyien a II. számú csendőrkerület állományában, a folyó évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak ideje alatt kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szalai József őrsvezető, a Zsibó községben 1910. évi márczius 29-én és április 12-én kiütött bolti tüzek oltása körül a köteleességet messze túlhaladó díszesreles működéséért.

Gál Antal ez. őrmester, 13 évet, Slef Mihály őrsvezető 12 évet és Márk Illés csendőr ez. őrsvezető 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt hivatásbeli kötelmeik teljesítésében tanúsított buzgalmukért és kivált a közbiztonság terén kifejtett eredményes működésükért.

Lőrincz István őrmester, 16 évi csendőrségi szolgálata

lata alatt minden irányban tanusított jeles működéseért és főleg a közbiztonság terén kifejtett szorgalmas és eredményes működéseért.

Kancz Lajos járásörmester 14 évi, Bodos Ferencz örmester 20 évi, Major Tivadar cz. örmester 16 évi, Boer Miklós cz. örmester 14 évi és Bors Márton cz. örmester 10 évi csendőrségi szolgálata alatt úgy általánosságban, mint a közbiztonsági szolgálatban tanusított ügybuzgó és eredményes tevékenységükért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Csépi Kálmán cz. örmester, egy tűzvész alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított önfeláldozó és buzgó eljárása, valamint céltudatos intézkedéseért.

Mészáros Márton, Radványi Mibály, Baráth István, Cséfalvy Géza, Mezei Péter, Balázs Pál, Kajsa Ferencz, Paulik János, Szabó Lajos, Tóth György, Mácsek István, Bongár János, Losonczy Márton, Hidegh József, Albert János, Ravasz Ferencz, Palatinusz János, Rachel Pál, Modrodszki Károly és Stock János járásörmesterek, Katona László örmester, Koletár András örsvezető, Pisosovits József cz. örsvezető, Molnár János és Verhás Mihály csendőr cz. örsvezető és Stegmann Károly csendőr, a folyó évben lefolyt országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alatt tanusított körültekintő és kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Földvári Károly, Tomek Gyula, Farkas József I. törzsörmester, Felber Elek cz. örmester és Kertész János örsvezető segédtisztai segéd munkások, a folyó évben lezajlott képviselőválasztások alatt felhalmozódott irodai munkálatok gyors és akadálytalan lebonyolítása körül tanusított odaadó fáradhatatlan tevékenységük, valamint egyébkénti szolgálati buzgalomuk és példás magatartásukért.

Gonda Ferencz, Molnár Salamon, Béres Gusztáv, Chityil István, Sebény Ferencz, Olexik József törzsörmesterek, továbbá Törő Sándor, Magyarics Mihály, Pillinger József örmesterek, Lázár János, Kálnán Zsigmond, Kulcsár József, Glédura Sándor cz. örmesterek

és Boross Inre örsvezető a folyó évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alatt szárnysegédmunkái minőségben fáradhatatlan kitartás és nagy szorgalommal teljesített szolgálataikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Mohai István cz. örmester, Lapusán István örsvezető, Mátyns Lajos, Szász Ferencz, Jankó György cz. örsvezető II-od altiszt, mert hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt jó magaviselet és teljes megbízhatóság mellett a közbiztonság terén dicséretes szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtettek ki.

Lányi András csendőr cz. örsvezető, mert hét évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén dicséretre méltó eredményes tevékenységet fejtett ki.

Szabó Mihály, Izsák János, Besenyei Gáspár cz. örmester, Péter Ferencz, Bartba István örsvezető, Zsoldos József, Horváth György, Máthé Sándor cz. örsvezető II-od altiszt, Fazakas János, Kovács József és Janka Ferencz csendőr cz. örsvezető mert hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt jó magaviselet, használhatóság és teljes megbízhatóság mellett a közbiztonság terén is eredményes működést fejtettek ki.

Vajda József örsvezető, Dzsinity Antal és Méra János csendőr cz. örsvezető, mert egy, 1910. évi február hó 7-én Csákgigorbán, betöres utján 1088 korona értékben elkövetett bolti lopás tetteseinek és orgazdájának 112 órai nyomozás után való kiderítésében járásparancsnokukat hathatósan támogatták.

Kovács János csendőr cz. örsvezető mert öt éven felüli csendőrségi szolgálata alatt általában, de kivált a közbiztonság terén igen tevékenyen és eredményesen működött.

Barta János cz. örsvezető, II-od altiszt, mert az 1910. évi augusztus 22-én Kalotaszentkirály községben Szőke András telken kiütött tűz eloltása körül dicséretes tevékenységet fejtett ki.

Schwáb József műorás és ékszerész Szabadka, Fő-tér. ::

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akar vásárolni, úgy kárspéz mint rezsiztre, forduljon olyan csehhez, amely rövid 1-2 év alatt kiválóan csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben rezsizott, ezen elismerést csak azért értek el, mivel a saját körből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Korom sziveskedjenek mintákat kéri. A minták ára 8 koronától feljebb.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőlől nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bézi hangszertész-űje. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldeték **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

...: Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...:

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat november hó 15-től kezdve a beérkező rendelésekhez, felszámitás nélkül fogjuk mellékelni. :: ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Évesz évre 12 korona. Négyévére 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Ista dr. Végli Kálmán, honvédelmi miniszteri segédtitkár.

Utóbbi időben az igazolványos altisztek polgári szolgálatban való alkalmazásának kérdésével gyakran foglalkoztak úgy a katonai szaklapok, mint a napilapok is. Amott rendszeresen az igazolványos altisztek panaszolták el a polgári szolgálatba jutás nehezégeit, emitt pedig mások, nagy hanggal ugyan, de kicsiny szaktudással panaszolták fel azt a nagy jogtalanságot, a melyet a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvényeziknek az a rendelkezése szül, hogy az igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altiszteknek bizonyos szolgálati állásokat kizárólag fenntart; bizonyos állások betöltésénél pedig, más pályázók felett elsőbbséget biztosít.

Ez utóbbiak panasza, a saját szempontjukból fogva fel a kérdést, érthető ugyan, de teljes tárgyilagossággal nézve azt, nemcsak érthetetlen, de nélkülöz minden alapot s a kérdés nagyon is felületes ismeretét árulja el. Mielőtt valaki ily kérdéshez hozzászól, tisztában kell lennie az alapfogalmakkal, tudnia kell mindenekelőtt azt, hogy tulajdonképen mért is lett ez az 1873. évi II. törvényezik alkotva? S ha tudná azt, hogy a törvény azoknak az állampolgároknak jövőjéről gondoskodik, a kik oly tényleges katonai szolgálatra vállalkoztak, a melyre őket egyetlen törvényünk sem kötelezi s ha tudná azt, hogy a haderőnek s így közvetve magának az államnak elsőrendű érdeke az, hogy ily hosszabb időn át a tényleges katonai szolgálatban megmaradó altisztek legyenek, akkor bizonyára nem tartaná jogtalanának az ily egyének jövőjéről való gondoskodást, de meg vagyok róla győződve, hogy csak ily általános ismeretek mellett is nemcsak méltányosnak, de határozottan jogszerűnek ismerné azt, hogy a törvényileg megállapított tényleges katonai szolgálati időn túl az államnak már teljesített katonai szolgálat — az önkéntes véraldozat — jutalmat érdemel.

Az altisztek panaszának jogosultságait bizonyos mértékben el kell ismerni, mert tagadhatatlan, hogy még mindig vannak nehezégek bizonyos polgári állások elnyerhetőségénél, bár — s ezt a tények bizonyítják —

államgondoskodás tárgyát képezi a még meglévő akadályoknak, nehezégeknek leküzdése.

Nem cselekszik azonban helyesen az, a ki a maga sorsának javítását mindig csak másoktól várja. Hiszen a közmondás is azt tartja, hogy segíts magadon s az Isten is megsegít.

Bizony maguk az altisztek is nagy mértékben járulhatnak hozzá a polgári szolgálatbajutás eredményesebbé tételéhez, ha jó korán s nem a tizenkettedik órában érdeklődnének a különböző polgári állások után, ha még tényleges szolgálati idejük alatt tervszerűen készülnek elő bizonyos állásra. Ily módon nemcsak magukon segítenének, nemcsak az új szolgálatban, annak szokatlan volta miatt is, természetesen felmerülő nehezégek egy részét küszöbölhetnék ki, de az által, hogy elnyert állásukról, az azzal járó teendőkről általános tájékozottsággal bírnak, lényegesen hozzájárulnának az igazolványos altisztek alkalmazhatósága tekintetében ma bizonyos helyeken meglévő előítélet megdöntéséhez. Abból a célból, hogy az altiszteknek a polgári pályára való előkészülését megkönnyítsem, hogy az altiszteknek módjuk és alkalmuk legyen már tényleges szolgálatuk alatt a képzettségüknek, hajlamuknak és egyéniségüknek leginkább megfelelő állást kiválasztani, úgy bízom nem fogok eredménytelen munkát végezni akkor, a midőn az igazolványos altisztek részére az 1873. évi II. törvényezik által fenntartott és elsőbbséggel biztosított állásokat ismertetni kívánom. Mielőtt azonban erre atternék, nem mulasztatom el a csendőraltiszteket emlékeztetni e lapban az 1908. év folyamán a kiszolgált altisztek alkalmazásáról cím alatt megjelent közleményemre, a melyben arra nézve adtam útmutatást, hogy mi módon juthatnak az igényjogosultsági igazolvány birtokába s ha megszerezték azt, mi módon eljenek az igazolványadta joggal.

Szükségesnek tartom e közleményemre való utalást a csendőraltiszték érdekében is, de meg abból a szempontból is, ne hogy valaki emlékeztvén e közleményemre: engem következtetlenséggel vádolhasson, azt mondván, ime most ismertetem a fenntartott és elsőbbséggel biztosított állásokat, felvilágosítást nyujtok a csendőraltisztéknek a polgári állásokról s ezzel egyengetem a csendőraltiszték polgári szolgálatba való át lépésének útját

STOWASSER JÁNOS császári és királyi udvari szállító
berend, hangszer-gyár
honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az
Ocskai és a szabadságharcos Rákóczi tárogató felállítója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős el-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjogyzék minden hang-
szerről külön köldetik. Magyarországi legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.

holott akkor óra intetem őket attól, hogy az igazolvány-nyújtotta jogokat minden áron érvényesítsék a figyelmeztettem saját érdekükben, hogy ne tekintsék a polgári szolgálatba való állépést életcéljuknak, hanem csak végső szükség esetére igénybe veendő eszköznek. Nos, hát a mit akkor mondtam, ma is állom az utolsó betűig! Mostani közleményemmel kapcsolatban is hangsúlyozom, hogy nem azért fogom ismertetni az állásokat, hogy ez által a csendőraltiszteket a csendőrségi szolgálat elhagyására bírjam s őket a polgári szolgálatba való állépésre buzdítsam, hanem csak azért, hogy igenis legyen a csendőraltiszteknél általános tájékozottságuk a polgári alkalmazásokról, hogyba majd a csendőrségi szolgálatból való kilépésükre ama végső szükség esete elkövetkezne: ne találja őket készületlenül.

*

Az igazolványos altisztek részére fenntartott és elsősorban biztosított állások, valamint azok a hatóságok, hivatalok, intézetek stb., a melyek a náluk rendszerezve levő bizonyos állásokra ily altiszteket alkalmazni kötelesek, az 1873. évi II. t.-cz. 4. és 5. §-ában vannak általánosságban felsorolva, a hol szószerint a következő rendelkezéseket találjuk:

•Azon, akár állandó, akár ideiglenes állomások, melyek kiszolgált altisztek számára tartatnak fenn, a következők:

a) minden hivatalozó és alsóbbrendű felvigyázói állomás a közös és a m. kir. miniszteriumoknál, a horvát-szlavon országos kormányánál és a fumei királyi kormányzósnál, valamint a mag ar államban létező törvényszékeknél, bírósági s egyéb hivataloknál, fegyés más oly intézeteknél, melyek egészben vagy részben államköltségen tartatnak fenn;

b) ugyanezen állomások a köztörvényhatóságoknál felerészben:

c) minden, a hivatal és irodaszolgái s az alsóbbrendű felvigyázói és kezelési szolgálat körébe tartozó állomások, az állam által javadalmazott vagy biztosított azon vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál, melyek jövőre engedélyeztetni fognak, vagy a melyek már engedélyeztettek és alapszabályaiknál, engedélyokmányaiknál fogva vagy egyébképen kötelezve vannak, a szolgálati állomások betöltésénél kiszolgált altiszteket figyelembe venni. (4. §.)

A 4. § a, b, és c pontjaiban elősorolt hatóságok, törvényszékek, bírósági és egyéb hivatalok, intézetek és vállalatok, azon irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állomásaik betöltésénél, melyekre már fizetésben levő kebelbeli hivatalnokok vagy nyújtások nem találhatók: az ezen szolgálatra teljes képességüket igazolt igénynyel bíró altiszteknél más pályázók felett elsőbbség adatik.

Ugyanazok a rendőrségi és pénzügyőrségi állomások betöltésénél is hasonló előnyben részesülnek. (5. §.)

A mint ebből láthatjuk az igazolványos altisztek részére hivatalozó és alsóbbrendű felvigyázói, valamint irodai és kezelési alsóbbrendű hivatalnoki állások vannak fenntartva, illetőleg elsősorban biztosítva és pedig az államnál, a törvényhatóságoknál és a vasuti, gőzhajózási és egyéb vállalatoknál.

Közleményemben, a törvényben megállapított ezt a sorrendet fogom követni, megemlékezve először az állami szolgálatban levő állásokról, melyeket miniszteriumok s miniszteriumokon belül az alárendelt hivatalok szerint fogok ismertetni; azután szólok majd együttesen a törvényhatósági állásokról s végül ismertetni fogom a vasuti stb. állásokat.

Az egyes állásoknál ismertetem az azok elnyeréséhez megkívánt feltételeket, az állásokkal járó javadalmazásokat; azoknál az állásoknál pedig, a melyek az altisztek igényeinek leginkább megfelelnek s a melyekre tapasztalat szerint a legszívesebben pályáznak, kiterjeszkedem annak az ismertetésére is, hogy az illető állással minő főbb kötelezettségek vannak egybekötve, a mely ismeretek a majdani pályaválasztásnál, az egyéni képességek és hajlamok mérlegelése mellett támpontul szolgálhatnak.

Általános tájékozásul szükségesnek tartom még megemlíteni, hogy főleg a hivatalnoki állásoknál csak a legelső fizetési fokozatba tartozókat sorolom majd fel mert az 1873. évi II. t.-cz. 14. §-a értelmében az altisztek a fenntartott állásoknak rendszerint csak a legelső fokozataiban alkalmaztatnak, jelezni fogom azonban azokat a magasabb fizetési osztályba sorolt állásokat is, a melyek rendszerint fokozatos előléptetés útján betöltve, idővel az altiszteknél is osztályreszül jutnak.

A közlendő megállapított sorrendjétől kénytelen vagyok egy kissé eltérni, mert ép időszerűvé teszi ezt a „Rendeleti Közlöny” folyó évi november hó 26-án megjelent 35. számában közzétett 123,000/20—a. számú bonvédelmi miniszteri körrendelet, a mely az igazolványos altiszteknél a varmegyei törvényhatóságoknál rendszeresítve levő járási és központi irnoki állásokra való alkalmazását szabályozza. Kötségtelenül nagyjelentőségű ez a körrendelet az igazolványos altisztekre, mert az által, hogy határozott pontokba foglalja azokat a feltételeket, a melyek beigazolása mellett az altisztek a járási- és központi irnoki állásokat elnyerhetik, oly alkalmazási teret nyit meg számukra, a mely nemcsak anyagi megélhetésüket biztosítja, de társadalmi pozíciót is ad s a mely állásokat eddig az altisztek ép a határozott feltételek hiánya és az azokra fennálló különböző rendelkezések folytán csak nehezen nyerheték el.

A legjobb órák.

Legszolidabb ókszerék, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

Órárnál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Mielőtt a körrendeletben foglaltakat ismertetném, legyünk előbb tisztában az állásokkal. A vármegyéknél kétféle irnoki állás van u. m. központi és járási irnoki állás. Az előbbieket, mint a neve is mutatja, a központban, az alispáni hivatalban vagy az árvaszéknél alkalmaztatnak, az utóbbiak pedig a járási szolgabírói hivatalban. Úgy a központi, mint a járási irnokot az 1886. évi XXI. t. cz. 80. §-a alapján a vármegye főispánja életbesszignél nevezi ki. Fizetésük évi 1400 kor., vármegyénként különböző nagyságú lakpénz vagy természetbeni lakás. Az irnokok használatosságukhoz képest idővel a vármegyei iktató, kiadó, irattárnok vagy nyilvántartó állásba jutva a 2000 kor. törzsfizetését, mint irodaigazgatók pedig a 2600 kor. törzsfizetését s az ezekhez az állásokhoz megállapított lakpénzt érhetik el. Nem lesz érdektelen e helyütt megjegyezni, hogy az irnoki állások száma kerek számban szólva 1200; az iktatóké 120; a kiadóké 90; az irattárosoké 50; a nyilvántartóké 45; s végül az irodaigazgatók száma 20.

Az irnoki állásokkal járó köteleességek tekintetében különbséget kell tenni a központi és a járási irnok köteleességei között.

A központi irnok tekintettel arra, hogy a központban úgy az alispáni hivatalban, mint az árvaszéknél rendszerint több irnok van alkalmazva, továbbá, hogy a fontosabb kezelési teendők ellátására külön megfelelő állások, iktató, kiadó, irattárnok stb. vannak szervezve, kinevezése után, tehát még mint kezdő, a legegyszerűbb irodai teendők ellátásával, az ügyiratok másolásával foglalkozik, míg a tulajdonképeni kezelési teendőket — segédkezés az iktatásnál, az irattárkezelésnél stb. — a már régebbi idő óta alkalmazásban álló gyakorlottabb irnok látja el.

Sokkal nagyobb követelmények támasztanak azonban a járási irnokokkal szemben.

A járási irnok ugyanis a legtöbb helyen az egyedüli kezelő tisztviselője a főszolgabírónak s a 125,000/1902. számú belügyminiszeri rendelettel kiadott vármegyei ügyviteli szabályzat 270. §-a szerint nemcsak másolási teendőket végez, hanem vezeti az iktató és mutató könyveket, végzi az ügyiratoknak előiratokkal való felszerelését, azoknak az előadók részére való kiiratását, kötelessége továbbá az összes kiadói és sürgetési teendők végzése, ezenkívül kezeli az irattárt, a különböző törvényekben és kormányrendeletekben előírt, valamint a főszolgabíró által esetleg reábizott egyéb nyilvántartást.

Ezeket kívül a járási irnok a vármegyei ügyviteli szabályzat 294. §-a alapján egyes ügydarabok elintézésével is megbízható, tehát fogalmazási teendőt is végez, utóbbit azonban csak abban az esetben, ha a kezelési teendők teljesen el nem foglalják.

Az itt felsorolt teendőkön kívül a járási irnoknak

még bizonyos mértékben általános közigazgatási ismeretekkel is kell bírnia. Abból az okból, hogy a főszolgabíró majdnem valamennyi miniszteriumnak végrehajtó közege, nagyon sokféle a főszolgabírói hivatal teendője. Az ott alkalmazott irnoknak tehát a kezelési teendőkön kívül tájékozva kell lennie a hazai közhatalóságok elnevezése, szervezete és hatásköre felől; ismernie kell a főszolgabírói hivatalnak a többi közigazgatási hatóságokhoz való viszonyát, általános ismerete kell, hogy legyen nemcsak a közigazgatás főbb feladatairól, hanem arról is, hogy az egyes ügyágazatokban mely hatóságok vannak a fokozatos intézkedésre hivatva, szóval a közigazgatás minden ágazatában némi gyakorlati ismeret és törvénytudás szükséges.

A mint ezekből kitűnik a járási irnok teendője, a vele szemben támasztott követelmények messze túlhaladják a központi irnok köteleességeit s a tőle kívánt előismereteket, azonban a járási irnoktól nem kívánnak olyant, a melyet megfelelő előképzettség és szorgalom mellett elsajátítani, megtanulni ne tudna, s különösen nem okozhat ezeknek az ismereteknek elsajátítása nagy nehézséget a kellő iskolai előképzettséggel rendelkező csendőrtisztoknak, kik már bivatásuknál fogva léptenyomon érintkezésben vannak a közigazgatási hatóságokkal és rendelkeznek is különböző ügyágazatbeli ismeretekkel.

Ismerve ezekből a vármegyei, központi és járási irnoki állások lényegét, lássuk már most azt, hogy ezeket az állásokat az igazolványos altisztek minő feltételek mellett nyerhetik el.

Ebből a szempontból is különbség van a központi és a járási irnoki állás közt. Az említett honvédelmi miniszeri körrendelet szerint a központi irnoki állás elnyeréséhez bivatálnoki állásokra is jogosító igényjogosultsági igazolvány és az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ában megkövetelt iskolai — négy gimnáziumi, négy reáliskolai, négy polgári iskolai vagy ezekkel egyenértékű iskolai — végzettség szükséges. A kik tehát ezekkel rendelkeznek, azok minden előzetes próbaszolgálat teljesítése nélkül a központi irnoki állásokra képesítéssel bíróknak tekintetnek.

Ezzel szemben a járási irnoki állásokra csak azok a bivatálnoki állásokra jogosító igazolvánnyal ellátott altisztek nevezhetők ki, a kik a már említett iskolai végzettségen kívül valamely járási szolgabírói hivatalban az irnoki állással járó teendők elsajátítása végett próbaszolgálatot sikerrel teljesítettek.

A próbaszolgálat teljesítésére a körrendeletben a következőket találjuk:

Próbaszolgálatot teljesíthet bivatálnoki igazolvánnyal ellátott vagy tényleges szolgálatba 12. évében álló s az említett iskolai végzettséggel bíró altiszt. A próbaszolgálat teljesítésének megengedése végett a vármegye fő-

Ha fáj a feje

ne této vázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytúrban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

impériához folyamodványt kell benyújtani, a melyben meg lehet jelölni azt a közigazgatási járást, a melyben az illető a próbaszolgálatot teljesíteni kívánja, viszont a közigazgatási járás közelmúltbeli megjelölése nélkül egyszerűen kérelmi a vármegye bármely közigazgatási járásában próbaszolgálat teljesítésének engedélyezését. A kérvényben az alábbi czempón igazolványát és iskolai bizonyítványát vagy ezek hiteles másolatát tartozik csatolni, a többi iratok csatolása, nemkülönben a kérvénynek az illetékes helyre való eljuttatása, a körrendeletben meg határozott utáni, az előírtó parancsokéig köteleessége.

A próbaszolgálat tartama három hónapnál rövidebb nem lehet és legfeljebb hat hónapra terjedhet, a mely időre a fennálló szabályok értelmében illetményeinek élvezetében megmarad.

A próbaszolgálat elvégzése után a járási főszolgabíró bizonyítványt állít ki arról, hogy az alizst a próbaszolgálat alatt eljáratotta e azokat az ismereteket, a melyek a járást iróli állások bivatászerü betöltéséhez szükségesek.

A kedvező, illetőleg a követelményeknek megfelelő bizonyítványt ellátott alizst ezzel a járási iróli állásokra képesítve van, a mely bizonyítvány birtokában az ország bármely közigazgatási járásában megírószellett iróli állásra igényvel bír a ezen kívül még czempón az egyes helyeken divó és az állással járó teendőik elvégzésénél mulathatlan szükséges nyelvismeretet tartozik megvizsgálni.

Az elmondottakkal kimaradtam mindazt, a mit a központi és járási iróli állásokról, az azok elnyerése után törölvo alizsteknek tudni szükséges nyégből, hogy számot vetve a követelményekkel, mérlegelheessék, vajjon van e hajlandóságuk és kellő képességük az ily állásokra a ha van, azokra már a ténylegen szolgálatuk alatt előkészíthetőknek; még czempón az 1907. évi LIX. törvényezikk 1. §-ában foglalt azt a rendelkezést kiváonon emlíkezetükbe hozni, hogy a kik állami szolgálatból törvényhatósági szolgálatba lépnek át, vagy mint nyugdíjus állami alkalmazottak törvényhatóságnál újabb alkalmazást nyernek, a nyugdíj, a végkielgiltési összeg, az özvegyi ellátás és a nevelési járulékok megállapításán ezéjából szótoltásba kell venni azt az ílt is, a melyet megelölözéleg állami alkalmazásban beszámítható szolgálati időként 1867. évi július hó 1-je óta eltöltöttek.

Mint hogy pedig a szendörnségi szolgálatnak állami szolgálati jellege elvitázhatatlan, a szendörnség szolgálóitól törvényhatósági szolgálatba át lépő alizstek szendörnségi szolgálati ideje, az. emittelt törvény rendelkezéseinek nyírása folyamánalaképpen, a nyugdíj sba. kiadásábanál ügyeletebe vöendő.

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

'Földörös.

Irta: Rák.

Földhöz ragadt, szegény ember hírében állott Magyarlápocson Jóvel Izrael, a ki a Szabolcs-Doboka megyébe vándorolt többi hitsorsosaihoz hasonlóan, két kezé moni kájával kereste meg mindennapi kenyerét a langbűlött családjával. Annyma azonban még sem volt szegény, aint azt a nép róla hitte, mert néhány megkarított korona mindig ott rejtőzött a földes nádában, s arról másnak is tudni kellett, mert Jóvel pénzeszközét már több ízben megelészaválva találta.

Jóvel Izraelvára megsokaltta az állkopotot, 1902. évi szeptember hó 2-án a magyarlápoci örs akkori parancsnoka, Jónáki János nyugállományú járásörmszester előtt pannaest tett, hogy ismeretlen tettes azalatt, míg ő nejjével együtt a mezőn foglalatoskodott, beszélt háláshálva ismeretlen módon behatolt és szótoltása szótolt az ügyeletek szót hókos szektényből összesen 39 k. 73 fillér allopolt.

Jóvel Izrael az örsparancsnoki kéreléseire még elödütt, hogy olyankor, a miltor felelőségével számítkba megy, háláshálva hálósát megörzés előjából háziasszonyának, özvegy I. P. magyarlápoci lakosnőnek utja át. Ugyanennek az háziasszonyának gondjaira bizza 12 éves Peji nevű leányát is. Szótolté a háziasszony tetőtől talpig becsillatott némhör és gyuulija tulajdonképpen sekkire sincsen.

Jenáki járásörmszester az örs legyenységével az esetet tüzetesen megheesélve, a következő felfügget eszolté ki. Jóvel Izrael egytetértésével Varga József ezimzetes örsvezető Kimpján György éjjeli örrrel éjjel három órakor Jóvel Izrael szótoltájában egy ruhaszektényt kiirítelt és abba elrejtőzött, Jóvel Izrael pedig reggel hét órakor hálást beszérvé és annak kulcsát a háziasszonyának átadva, nejjével együtt a rendes napi foglakozás után ment.

A megelölözésben kényelmetlen helyzetben a járőr és az éjjeli ör már türelmetlenkedni kezdtek, midén mintegy három negyedórni várakozás után neest hullottak. Valaki az ajtót fesszegette, kinyitotta, a földes nádához szótolté, azt fesszegette s a földes nádában egy futányáron levő szótoltépénzben kitorzászni kezdett.

Varga József ezimzetes örsvezető felhászaválva a tettes által előlözött szót, neestelenül annak háláshálva mögé lépőszott és kezét vállán téve a 'törvény nevében' el fogta.

Mint a villámenyeltt rogyott össze a hirtelen megelölözés követeléstében a tettes, a kiben az örsvezető Jóvel Izrael lakásnőnéjét ismerté fel és kit az örsre háláshálva

Részletfizetésre
készpénzáron

Ha a jelezetnek 1. A többi rendelkezéssel öriszt módon kiválk ujta-sunk. Ma a EUFON tölcseknélküli beszélőpet egyazonson áron jöhrnevi adjuk részlete, minti kea pénzért. Riadó lennezek sem drágábbak részletfizetésre, minti közpözürti venni. Kérje Eufon és Riadó jegyzéküket és hasonlítk össze árainkat bármilyen más részlet-üzlet árjegyzékével. Azonnal fesszevessz a kölömlésget.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utc a 16

Özvegy I. P.-né a kikérdezés során beismerte, hogy Jóvel Izrael lakásába a mostanra kívül, még négy izben hatolt be a jelenlegihez hasonló módozatok között, a emlékezete szerint mintegy 70—80 koronát vitt el a károستól.

A fiókos ládát alkulesesal nyitotta volt ki, melyet ezen alkalmakkor szomszédjától, Berkovits Ábrahámtól, azon ürügy alatt kért kölcsön, hogy azzal saját szekrényét akarja kinyitni. A káros kis leányának ilyenkor mindig egy-két fillért adott s bízatta, menjen a holtba cukrot venni.

Az özvegy I. P.-nél a magyar kir. járásbíróság felhívása folytán még aznap foganatosított házkutatás alkalmával egy evővilla, és egy söröspohár is találtatott, melyeket Jóvel Izrael szintén sajátjának ismert fel.

A beismerésben lévő tettes a bűnjelekkel együtt a magy. kir. járásbírósnak átadatott.

Ókori babonák és varázslatok.

A népszokások vizálgatás közben sok érdekes adat gyűlt össze a népek ó-korának hagyományairól s babonáiról is. Ezekről érdekes ciklket olvassunk az «Urania» folyóirat legutóbbi számában, a honnan mi is átvesszük az alábbiakat, melyek a régi khaldeusok és zsidók babonáiról és varázslatairól szólnak.

A chald népek vallásos és babonás fogalmairól szóló ismeretünk azon írásokból ered, melyeket a régi Niniveli egy könyvtári termében felejttek fel. Legnagyobb jelentőségű orru a tárgyra egy terjedelmes varázstudományi munka, mely eredetileg 200 táblára terjedt.

A máig most is meglevő példány, melyet a londoni British Múzeumban őriznek, egy sokkal régebbi eredetűnek a másolat, melyet Assurbanipal király a Kr. e. 7. században készíttetett. A szöveg két nyelven készült: assyr nyelven, melyet Assurbanipal idejében beszéltek és akkád nyelven, a régi khaldeusok nyelven, melyen az eredeti készült és a mely Assurbanipal idejében halt nyelvre.

A természet ijesztő oldala, az elemek lombolása, vihar és ár, zivihar és sötétedések, mindez a gonosz szellemek titokzatos játékaiként szerepel itten. Hasonlóan fogják fel a természet egyéb végtelen tüneményeit is; így a vízár, mely a folyom és tengerpart vidékét egyre fenyegeti, gonosz szellemnek a műve. A nagy ártályó ellen vívott harc a babilon mendakör egyik kimagasló motívuma.

A rossz szellemek játékaikat nemcsak magában a természetben, hanem az emberi és állati életben is ütik. A pokolnak szülöttei ők, felhozzák a romlást, baviszik

u zavart. — Ők a méreg az istenek epójében, a nagy napok, melyek ellopódnak az égről, lehullnak esőként az égből, kúsráznak a földből; magas állványok, tágas állványok körül tolongnak; egy házból a másikba nyomulnak; ujó nem tarlja vissza őket, zár nem vól meg őkük, átkéznek ajtókon, mint a kigyók. Elhoppják a gyermekeket az anya öléből, kiűzik a hirtokost az apai házból. Ők a hangok, melyek előkózzák és üldözik az embert.

Kapcsolatban vannak a rossz szellemek minden lehető betegséggel. Különösen áll ez Chaldon két legveszedelmesebb betegségére, a dögvészre és lázra melyre. Okozók Numatar és Idpa, két minden egyéb szellemtől különböző lény.

É lithál következik a varázslat. Ha az ember azt hiszi, hogy gonosz szellemnek vették körül, üldözik és kínozzák, akkor ezek ellen csak az istenelnél kereshet segítséget. Hozzájuk folyamodik, az ő neyükben fenyegeti és ígéri meg a gonosz szellemeket. Minthogy pedig a jó és gonosz szellemek száma végtelenül nagy és a hibásan végzett szellemhívólas a bajt még csak növelhetné, azért olyan egyénekhez kell folyamodni, a kik egész életüket a szellemvilág kutatásának szentelték. Így jutott a szellemidézés, varázslás művészete a papokhoz. Még ők maguk is felszentették a munkát egyezés között. A chald papok, kik varázslással foglalkoztak, három osztályba tartoztak: a voltaképeni szellemhívólok, az orvosok és a varázsló papok vagy táltosok osztályába. Volt még két osztály: a csillagjósok és a jövődöntők.

É hívólések formájára egy-két példát idéznék:

«A gonosz istent, a rossz szellemet, hegyesücsök mánóját, a tenger démonát, a moesár bérézét, a kárhözvalos nemőt, a hatalmas Urkut, a rontó szélvészt, a rossz lelket, mely megszállja a testet, mely megrendíti a szervezetest, égnek szelleme, ígérd meg! Földnek szelleme, ígérd meg!»

Ígérés vagy betegség ellen védőszerrül talizmánokat és amuletteket alkalmaztak, melyeknek feladata volt rossz szellemek távoltartása. A talizmánok istenek képmásai voltak, melyeket körben állítottak fel a házban és a ház előtt. Az amulettek kis agyag- vagy kőlemesek, szövettaralok vagy hasonló tárgyak voltak, melyekre valamely erőteljes varázsigérés volt írva. Ezeket az amuletteket általában vagy bizonyos körülmények között hordták.

Van a varázslatnak egy más fajtája is, melynek szélja másnak megrontása: ez a rontó varázslat.

A babona és varázslat Európában főleg a khaldeusok felfogások behatása alatt fejlődött ki. A chald tanok először az ószakkeleti tartományba, Mediába szivárogtak át; Perziába ellenben nem tudtak ezek a tanok behatolni, Zoroaszter lana szigorúan tiltott minden varázslást. Csak midőn a perzsák Cyrus alatt Babilont 539-ben elfoglalták, akkor keveredtek össze ezek a népek; a mediai magusok és a babiloni khaldeusok (táltosok) pedig a perzsa udvarban hasonló tekintélyre juttek szert, mint a milyennek hazájukban örvendtek.

A zsidók, kiknek Cyrus megengedte, hogy hazájukba visszatérjenek, az ősszes chald varázstudományok ismeretével vonultak a babiloni fogságból hazájukba.

A régi idők valamennyi népe közül alig tartózkodott egyik is annyira a babonától és varázslattól, mint a zsidók. A zsidó vallás, mint legkifejezettebb mono-

BUTOR

késszámért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
CHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-VÁROST 8. SZ.
 Köpes árjegyzék ingyen. — Telefon 88—59.

BUTOR

theismus, Jehová, a világ teremtetőjén kívül nem ismert el szellemi lényt, sem jót, sem rosszat. Azért ismerték a szomszéd népek varázslatát. A varázslattal való foglalkozás a zsidókra nézve egyértelmű volt a bálványimádással. A bálványimádást és varázslatot Mózes törvényei mindig egymás mellé helyezik; mindkettő szigorúan tilos. Mózes 5. könyve, 18., 10-12. versok: „Ne találtsatok te közötted, ki fiát vagy leányát állalviteléd a tűzön, vagy jóvendőmondó vagy napválogató, vagy mádarszólásból jóvendőlő vagy varázsló. Se bűbájos, se ördöngösöskötől tudakozó, se jegymagyarázó, se halottaktól tudakozó. Mert utálta az Úr, valaki ezeket műveli és az ilyen utálatosságokért űzi ki a pogányokat a te Irad Istened te előled.

A bálványimádásra és varázslásra egy a büntetés. Ezt látjuk Mózes 3. könyve 20., 1. és 27. verseiben: „Szóla imé az Úr Mózeshez, mondván: Az Izrael fínak mond meg: Valaki az Izrael fiai közül, vagy a jóvény nemzetségek közül, mely az Izraeliták között lakozik, adand az ő magzati közül Málek bálványának; megöltessék, a földnek népe kövekkel varja agyon.

„Akar férfiú, akár asszony legyen, ha azokban ördögi jóvendőmondásnak lelke leendő: megöltessenek minden okvetellen, kövekkel varjétek agyon; az ő haláluknak ő maguk az okaik.

É szigorú büntetések dacára találunk a varázslásra adatokat: különösen a babyloni fogás után terjedtek el a tanok.

Mint minden korban és minden népnél, úgy Izraelben is főképpen a szerelmi varázst, még pedig elsősorban asszonyok gyakorolták.

Semmi sem bizonyítja jobban, hogy milyen kevés hatása van az írott szónak a kor uralkodó nézeteivel szemben, mint a zsidó bálványimádás története. A babyloni számítások után a zsidók a bálványimádást teljesen elhagyták, ennek dacára mégsem voltak képesek a démonokban, szellemekben és kísértetekben való balhittől szabadulni, sőt a kinyilatkoztatott törvény minden nagyraesülése és követése mellett varázslást űztek. Hogy időszámításunk első századában mennyire el volt ez terjedve, már a hagyományunk számos kijelentése is bizonyítja.

A hagyomány fentartja azt a törvényt, mely szerint a varázslás halálbüntetéssel sújtandó. A varázslásnak csak tényleges gyakorlása van megtiltva, de nem a megtanulása, hogy megérteni és itélni lehessen felette.

A törvényes határozatok a varázslás gyakorlását megakarják akadályozni, de erejét nem tagadják. Varázslást űzött az ókor valamennyi népe és esoda volna, ha a zsidók nem hitték volna ebben a művészetben. A nép a tudósok nézetével tényleg nem nagyon törődött és bódult a varázslásnak, ha nem is olyan mértékben, mint a babyloniak és egyiptomiek, görögök és rómaiak, kiknek egész nyilvános és magánéletük a babona uralma alatt állott.

A betegségek okát általában megbabonázásban vagy szellemek által való megszállásban keresték; a felfogásnak megfelelően a gyógyítás, akár tudatosan, akár öntudatlanul varázstörő vagy szelleműző szerekből állott.

Lássunk a varázslásra pár példát a tulmudból.

Choni Hameaggelt arra kérték, hogy esdért imádkozzék. Miután imája sikertelen maradt, mit tett? Kért vönt, középbé állt és így szólt (v. ö. az angyrok esodakodotait a rómaiuknál, midőn az égen jelölnek ki kért

a templom): „Világ Ura! Esküszöm nagy novedre, hogy nem fogok mozdulni a helyről, a míg nem könyörülés győrelmesedem. Elkor eseperegni kezdett. Midőn nem győrelmesedem, zivatáros esd keletkezett, melylyel volt megelőgedve, zivatáros esd keletkezett, melylyel volt megelőgedve, zivatáros esd keletkezett. De szintén előgedetlen volt és akkor áldásos esd esett. De minthogy az esd nem akart megszünni, Choni kénytelen volt azt egy másik ima által eltízni.

Azon esodakodások között, melyeket Simon h. Jochai (150) vitt végbe, miután harlangját 13 évi tartózkodás után elhagyta, tartozik az is, hogy azemeit valakire omolta és rátekintett, mire az esonthalmazzá változott. Ugyanezt a büntetést hajtotta végre Jochanan (meghalt 274) egy hitelhagyottn. Halálbüntetéssel sújtják azt, a ki alyját vagy anyját látn nevével átkozza.

A legfőbb betegséget a gonosz szellemnek tulajdonították; a beteg meg volt szállva vagy meg volt igézve. Az orvosság tehát szelleműző avagy varázstörő azerből állott. Az epilopsia nevét a démon rohamától, a megszállottságtól kapta.

Mint ismeretes, az új testamentum, főképpen Máté evangéliuma egész tömeg szelleműző gyógyításáról tanúskodik. Ilyen esodák gyógyításokat Józus nevében a második században is véghez vittek. Origenes mondja, hogy ő maga látta, hogy emberek súlyos betegségektől, megszállottságtól és ördöngösöskötől és sok más szenvedéstől szabadultak meg pusztán az Isten és Józus nevének omítása által, még pedig olyan szenvedésektől, melyeket sem az emberek, sem a szellemek nem voltak képesek gyógyítani.

Az emberi szónak általában igen nagy erőt tulajdonítanak, miért is az erubornak különös elővigyázatot kell tanusltatni a szavak megválasztásában. A kimondott szóval az ember a körülötte levő démonokat vagy a esolekveero vagy a tanuságra zavarja fel. Így értendő az is: Az ember sokasé nyíassa ki a szíját a sátánnak; vagyis: az ember ne mondja ki a rosszat, mert az által a sátánt felébroszti. Különös horzalmat öreztek, mint még mai nap, az átoktól. A tudós által akkor is beteljesül, ha ok nélkül, vagy ha csak feltételeken leli kimondva.

Abaji hallotta nevelőanyjától: „Mindennaposa hiedgelelés ellen végy egy ezüstdénárt és monj a sokészáltsá; végy sőt a denár súlyu szerint és közd ezt egy hajfonatnál az ing nyílására. Ha ez nem használ, állj a keresztútra és ha megpillantasz egy hangyát, a mely valamit hord, vedd azt és dobd egy örezesöbe, zárd el ólommal, pecsételd le (ó) pecséttel, rázd és vidd és szólj a hangyához: T' rhed reám és terhem reád.

Az amulettek viselése nem volt tiltva. sőt nagyon is el volt terjedve. Gyermeknek gyakran viseltek amuletteket, mint felnőttek, még pedig a kezükben is. Gyermekeknek ugyanis könnyebb az ellenálló képességük, mint a felnőtteknek és ennél fogva inkább ki vannak téve a szommal való megverésnek. Az amulettek fő-czélja vagy a gonosz tekintet és más varázss othárítás vagy már beállott betegségek gyógyítása volt. Magkülönböztettek olyanokat, melyek egyszer-kétszer, vagy háromszor gyógyítottak. Az amulett az istennév beállítás és sokfélélt tartalmazott a törárból. Valószínű, hogy benne volt azon személy neve, a melyet meg kellett védeni; nem hiányzott a ezelés azon veszőlyre, mely az illeto személyt fenyegette, vagy a betegségre, melyben szenvedett.

Gyermekeket úgy igéztek meg, hogy szemüket aljajjal

ÉLELEMI-SZEREKET

legújítványonban szállít

szállítja az ÜRSZEM

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT özög
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Étel-miszerek a m. kir. esendőrég és a cs. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

Indulás a vadászatra.

Pihenés.

Henrik porosz herceg vadászata Kisjenőn, József főhercegnél.

dörzsölték vagy pirosítóval megtöltötték. A földön elszórt ételeken át lépni veszélyes. Ki bámozott fokhagymát, hagymát vagy tojást eszik, melyek éjjelen állottak; ki bort iszik, mely éjjelen át állott; ki a temetőben hál; ki körmeit levágja és az utcán szét szórja: életét kockára teszi és a felelősséget viseli érte.

A bűvészetben használt eszközök túlnyomóan védőeszközök, melyek a varázsa elhárítására vagy megtörésére szolgálnak. Első sorban a víz említendő, mely minden varázst megtör. Zeiri Alexandriában egy számárat vásárolt. Midőn meg akarta itatni, a varázsa megszünt és a számár hiddesszkává változott. Erre így szóltak Zeirihez: Ha nem volna Zeiri, mit sem adnánk neked vissza. Vásárol-e itt valaki valamit, a nélkül, hogy előzőleg vízzel megvizsgálta volna? Ha valakit kígyó mart meg, a vízhez szaladt. Ha az ember előbb ért a vízhez, a kígyó döglött meg; ellenkező esetben az ember halt meg.

A fémek közül leginkább a vas lép előtérbe. Kiváló mértékben törí a varázst. Kisértetek félnek tőle. Hasonló jelentősége volt a vasnak a régi zsidók előtt is. «Ha a gonosz szellemeket akarják látni, vegyék az utószülését egy elsőszülött macskának, mely egy elsőszülött fekete macska leánya, ezt égessék el, dörzsöljék szét és a hamuból tegyenek a szemükbe, akkor meglátják a gonosz szellemeket. A hamut tegyék vascsőbe, pecsételjék le vaspecséttel, különben ellophatnak a démonok. A száját tartásuk csukva, hogy az emberben ne történjen kár.

A drágakövek gyógyerejük. Ábrahám nyakán egy drágakő függött; minden beteg, akit azt látta, meggyógyult.

Az emberi nyál erős gyógyítószersz.

Szemfájást a szombe való kőpéssel gyógyították. A legerősebb volt az olyan ember nyála, a ki még semmit sem evett. Éjjel az embert a gonosz szellemek szállják meg. Nem szabad tehát reggel mosdatlan kézzel a szemhez nyulni, mert meg lehet vakulni.

Mióta az ég és a föld megteremtett, nem maradt ember életben, ha tüszentett. Hálát kell tehát ilyenkor adnunk az Istennek, hogy a halálból életre változtunk. Tüszentés az imánál és a betegségben jó előjel.

Közönséges emberek gyermekeinek csomók, fejedelmek gyermekeinek csengettyük szolgáltak védőeszközzül. A csomót a nyakra kötötték, a csengettyüket a ruhákra. Mindkettő csalhatatlan szer volt a gonosz tekintet ellen.

A pogányok is kis csengőket viseltek ruháikon a bűvös szem elhárítása végett; valószínű, hogy a zsidóknál is ez a czéljuk volt.

KÉPEINKHEZ.

Henrik porosz herceg vadászata Kisjenőn.

Nemcsak vadállománygyűjtő dűsán rendelkező főúrnink már több ízben látják vendégül Henrik porosz herceget. Most egy éve is gróf Andrássy Géza borsói hírlökön élvezte a vadászat örömeit a közben az Andrássyknak megrögzött földön híros magyaros vendégvadászatot; a múlt hónap utolsó napjában pedig, mint József főherceg vendége vett részt a kisjenői vadászatokon. Henrik herceg a mellett, hogy szervenélyesen vadász, kitűnő lövő, természetgazdát barátiaságos úri ember is és különösen a magyar arisztokrácia tagjait mindig szívélyesen barátságával tüntette ki. Ezúttal is a szívélyes vendéglátás, a jól sikerült vadászat a közbeeső idő kollektív sikerült eltöltése által elragadtatva, oly jól érezte magát a vadászatban résztvevő főúrak társaságában, hogy a vendéglátó József főherceg újabb meghívását elfogadva, a karácsonyi ünnepek előtt ugyancsak Kisjenőn tartani szándékolt vadászatokon való részvételét a legnagyobb örömmel helyezte kilátásba.

A jelen számbunkban közölt képek a napokban lezajlott kisjenői vadászat egyes mozzanatait feltűntető sikerült felvételek.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újabban a következő adományok folytak be: Zalutnáról Tamás András őrmester és Lőrincz Sándor őrnagyvezető nejmének gyűjtése 60.80, a zalutni őrs 4, őrnagyon 64.80; Barától a baróti őrs által 1910 november 26-án, a hidvági, földvári, szilvásmagyarországi, nagyajtai, szilvásmajtai, bardóczi és alsórátkői őrsok részvételével az internátus javára Baráton rendezett zártkörű társasági tiszta jövedelme Csáki Lőrincz, ez. őrmester baróti őrnagyonagyonok útján 73.40; Katonai Mihály esondőr Dombrád 3.50; büntető törvénykönyvekért: a nagykárolyi szárnytól 30; a nyiregyházi szárnytól 35 és a nagyváradai szárnytól 56 korona. A gyűjtés eddigi eredménye 14.098 koron 27 fillér.

Gyászhir. Schuchovszky Gusztáv, nyugállományú esondőr százados, a m. kir. budapesti I. honvédkerületi mint esondőr-bírósi bírósági tanúja, 1910. évi nov. 20-án Budapesten meghalt. Háltátotom Budapesti, december 1-én délután 3 órakor, az ágostoni evangélikus vallás szertartásán szerinte, a m. kir. 17. számú helyőrségi kórházból, a szokásos katonai pompával, a felfeliróti katonai temetőben helyeztetett örök nyugalomra. Temetésén a budapesti esondőr-tisztkar, élén Ziegler Károly tábornok, esondőr-ségi felügyelővel, teljes számban megjelent. Nyugodjék békében!

Nemesség oltalmazása. A m. kir. belügyminiszter Hertelendy Ignác, III. számú esondőrkerületbeli zászlós magyar nemességét, valamint a «Hertelendy és vindornyaluk» nemzeti előnevek használatához való jogát, a folyó évi 103.300/la. szám alatt kiadott rendeletével oltalmazta.

Az orvvadász távozása. Iszák Péter illovi lakos, november 25-én reggel a közögl erdőbe ment fűt vágni, a homján astarta övöihez vissza kellett volna térnie. Minthogy ez meg nem történt, neje rosszat sejtve, az nap este több közöglbeli emberrel annak koronádra indult és főrját egész éjjeli koronán után, a közögl erdő mellett elvonnó palatparton állott sejjel, arczozal a földön fekvő hullát találta. Iszák Péter a főrja hulláját a vele volt emberek segítségével haza szállították és esztal a közögl bírónak jelentette. A bíró a történeteket a temesszalitani őrsről épen oda érkező Guseilla Miklós es. ez. őrnagyvezető és Stöckl Ferencz próbanesondőr-után állott járőrrel közölte. Járőr a hullát megleltető után az esztal a temesszalitani őrsnek, az pedig a tarogovai járásparancsnokának bejelentette. A jelentés vételre után Horváth Ferencz ez. őrmester, temesszalitani őrnagyonagyonok, valamint Somogyi Antal I. járásőrnagyon, tarogovai járásparancsnok is, utóbbi Wolf Péter és Török Ferencz es. ez. őrnagyvezetőkkal a helyszínre ment.

lak, hol az addig orvadásnyelentől folyt nyomozás vezetését 27-én reggel Somogyi járásörmszter vette fel, a azt nagy körültekintéssel folytatva, tudomásul vette, hogy az Izzák meglövésére napján Páncs Mihály illovi lakos, ismert vadász, Bihedmagával orvadászani jart. Somogyi járásörmszter a nyomozást most már az orvadászok ellen irányítva, kikérte neki a taltat Páncs Mihály személyében kideríteni, ki a kikérdezés során beismerte, hogy november 25-én este az előbb éjjeli orvadásnyelent vadlontól elfaradva, újból lassú állt, hol az előzőleg elfogyasztott három decilliter pálinkából elszunnyadt a az erdőből hazatérésben volt Izzák nyomában lelt hórosagára felébredve, Izzák személyében álmos szemekkel vadut velt látni a ezért ólomdumabakkal és sörétől löltött fegyveréből rá lött.

A lövés követő pillobán után azonban távolodást észre véve, anélkül, hogy az általa meglőtt Izzák segítségére sietett volna, haza futott és lefeküdt. Másnap reggel ismét vadászásra készilve, fegyverét újból meglőtölte, időközben azonban a esendőrök nyomozásáról értesilve, ottbott maradt és töltött fegyverét a szemézelje karkjében lévő szaktudással alá rejtette, hol az a járőr által elő is találtatott. Páncs beismerté vallomása után elfogulván, a bűnjelakkal együtt a teregovál kir. járásbíróháznak átadtatott.

Közelem. Gyulú Járszaf, Somogy megye Baros községben állomásozik, kéri az V. számú esendőrkerület állománnyában szolgáló Vilhelm Jakobot, ki 1903-ban a 13. honvéd gyalogezredben szakaszvezető volt, hogy osimét Reviszky Lajos nevű barátjával leendő közölhetés végett vele tudassa.

Árva István ez. őmszter, ki Esztergom megye Muzsai községben állomásozik, kéri az 1882. augusztus 13-án Kulcsán született Baros Dezsa őrsvezetőt, hogy jelenlegi tartózkodási helyét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLTÉK.

Életmiszordrágnak hajdan. Érdelen, hogy mi módon védekeztek régenta az életmiszerek drágasága ellen. Hajdanában is az életmiszerek kereskedőitől oltaták, ha az árak nagyon magasra szöttek fel, de volt idő, a mikor a fogyasztókban is keresetek a libát és törvényhozás útján akarták az emberek életmódját szabályozni, hogy ezzel a pazarló lakmározásoknak eljót vegyék és ilyen módon az életmiszerek árára is némileg befolyást gyakoroljanak. Az úgynevezett "kónyszermű"-ket Szép Fülöp találta fel. Ő tudatlilik terjedelmes rendelkezést adott ki, a melyben minden foglalkozású emberek részére előírta, hogy mit és mennyit szabad enni. Így 1294-ből való ediktum megtiltotta a polgároknak, hogy a nagy lakomákban két fogással többet táltjanak, még közzéneve polgárk obédek csak egy fogásból és egy előételből volt szabad állani. Bőjt napokra két horinglovens volt előírva, továbbá pedig szigorúan meg volt állapítva, hogy egy fogás mekkora darab húsból és mennyi főzelékből álljon. A szót külön fogásnak tekintették. Hasznos rendelkezést hozott ki 1563-ban IX. Károly is. E rendelkezés alapján lakodalmasan a ünnepeken legfeljebb három fogás volt szabad táltani, még pedig előétel, hús vagy bűt és tészta. Ez a rendelkezés azonban annyiban volt némileg enyhébb az előbbiből, hogy nem volt megállapítva, mekkoránál szabad egy fogásnak lennie. A ki az ediktum ellen

vételt, azt 200 livrotól 400 livroig terjedő pénzbüntetésre lötték, a melynek felét a király, a másik felét a feljelentő kapta De nemcsak a jatalmasokkal kezegettek a feljelentőket, hanem büntetéssel sújtották az olyanokat is, a kik részvevők egy lött lakomán vagy tudomásul bírtak róla és nem tettek feljelentést. Bírák vagy igazságügyi hivatalnokok, ha vételontól jelen voltak meg a az engedett lakomán, úgy ott nyomban el is ítélték a vendéglátó házigazdát. A szaktudásokat, a kik a törvény ellen vétettek, 10 livro pénzbüntetésre ítélték, megismétlődés esetén pedig meghozták és kiltették az országból.

Repülés alvás közben. A tudomány és a feltaláló csak most váltották valóra az emberiségnek a repülésről szölt órági álmát. Az igazi álomban mindig is tudtak repülni az emberek, perzsa másként, mint a repülőgépek. Az angol pszichológus: Ellis, most az "Atlantic Monthly" ezimű folyóiratban új és meglehetősen megvilágító magyarázatát adja az ilyen repülés álmodók létrejötteinek. A repülés a leggyorsabb álmodók közül való. A ki álomban repül, nem az az érzése, mintha madár módjára mozogn a levegőben és csak ritkán lehet arról álmodni, hogy az ember nagyon magasra repül. Rendesen a repülés álom olyan érzet, hogy a levegőben csak egy magasságban nyugodtan lehogunk, vagy pedig hogy hatalmasakat ugrunk. Általán a mozgás túlmérs könnyedséget és szabad voltát lehet érezni. Ellis szerint a repülési álom a testnek az alvás közben való helyzetére vezethető vissza. A főok a légzőszaktikadésben rejlik. A mellkas mozdulata a lélegzést az álomban óriási ugrásokat keletkeztet és előáll a térben történő szabad mozgás érzete. Léonyosan ok a tapintási érzékhiány is. Egyes vegyi szerek könnyen szármasztathatnak repülést az álomban. Például a morium-preparátumok, a melyek léntják a tapintási érzéket. A morium-mámor különben is azt az érzéket kelti, hogy távolodunk a földtől.

Méreg-e a dohány. Általánoságban mindenki a dohánylevelekben foglalt nikotintartalomnak tulajdonítja a dohányzás káros hatását az emberi szervezetre. Most egy híres orvos, a ki, hogy biztos alapja legyen állításának, magán próbálta ki a nikotin mérgező hatását, érdekes véleményt tesz közzé. Jackson Andrew doktor, így hívják a híres orvost, a következőket mondja:

— Kísérleteim alapján határozottan állítom, hogy az emberi szervezet a napi életben a nikotinnal sokkal mérgezőbb hatású alkaloidekat vesz fel és nagyobb mértékben, mint a nikotin — még sem okoz ezen alkaloidek használata olyan elváltozást, mint azt már his mértékben élvezett dohányzás is okoz. Visszont rájötttem, hogy a rágó dohány élvezete, a hol természetesen a legtöbb nikotin körül a szervezetbe — nem okoz sem meglehetősen sem oly súlyos mérgezési tünetet, mint a dohányzás.

Tovább folytattam a kísérletezést és annak eredményeképpen kijelentem, hogy a dohányzásnál előforduló és a nikotinnak tulajdonított mérgező hatást, sem a nikotin, hanem a szivar vagy a cigaretták és plpa dohánnytartalmának, illetőleg a papírhávely előgősének alkalmával keletkező szénoxid — szénigáz — okozza. Ha valami módon sikerülni fog a füstből a szénoxid tartalmát kivonni, úgy a dohányzás mérgező hatása el fog teljeseen maradni.

Szerkesztői üzenetek.

Türelmes. Nem bele való, mert abba csak a kincstári ruha lesz felvéve.

48. Zsold nem foglalható le; a pótdíj pedig ugyanezen fogalom alá esvén, az sem.

Hadsereg. El kell engedni és jobb közel tisztelguit.

K. J. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

333. A rudas, illetékesabályszerűleg megállapított ápolási díjon felül semmit sem kell fizetni.

B. J. ca. ez. Örsv. Técső. Belügyminiszterhez indokolt kérvény nyújtandó be, a ki — állatnyoszági okok fennforgása esetén — megengedheti.

Nagyduna. Nem.

Gyapár. Ha megsérült, akkor esetleg kap nyugszaldot. Az elbocsátó levéllel ellátott kérvény a hadügyminiszterhez nyújtandó be.

G. M. Tatabánya. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

Havasí esendőr. Október hó 1-ével felállottak; Nagyváradon, továbbá az I., V. és VII. kerületeknél.

Mikolai esendőr. Nem lesz.

Kivánsi 74. 1. Annak okát nem tudjuk. 2. Ne képzelődjék! Az általános rossz pénzügyi helyzet az oka. 3. Bangelöttes előbb lett ez őrmester. 4. Intézkedünk.

B. E. Egy vagyonrögzítés kiderítése című közleménye nem közölhető. Sőt szives figyelmébe ajánljuk a II. szolg. ut. 112. §. harmadik bekezdésében foglaltakat.

D. J. Podvilka. Felvilágosító cserai után kézséggel elismerjük méltatlankodása jogosságát. A cikkirő azt a közleményt, saját előnyére bizonyos részben csakugyan elfordította. Pedig oly természetű dolgok ismertetésénél nemcsak irói tisztesség, hanem a letelepéstől való óvakolás és az értekelte bajtársak erkölcsi érdekének tiszteltben tartása is megköveteli a szerzőtől, hogy a valóság korlátai között maradjon. Ön azonban nem kívánhatja tőlünk, hogy beküldött sorait közöljük azért, hogy az által emiél az esetben történt eredményre vezető közreműködését kiméeljük — ugyanakkor az idegen tollakkal ékeskedő bajtársára olvasóink nyugalmit felhívjuk. Ha mégis elégtételt akar, hát írja meg neki levélben, hogy az igazságtól való eltávolításáról mi a tudomásával bírnak.

III. ez. örsvezető. Az áruló gombostű ez közleménye nem közölhető. Ugy vettük ki, hogy az eset egészen másként történt — hogy az érdeklőség erőszakolt. Meg aztán mi alól nem tudott kibújni, és mi alapon tört meg a tettes? Hiszen semmiféle bizonyíték nem volt!

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi felsége folyó évi november hó 20 án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkgyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Hazaí Samu, m. kir. honvédelmi miniszter, a porosz királyi württemberg első osztrályit elfogadban és viselhesse.

Áthelyezettek:

1910. évi december hó 1-ével:

Porgách Elemér II. számú esendőrkerületbeli főhadnagy, nagybecskoreki szakasparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú esendőrkerülethez: Marczaliba;

Gurabb Gyula VI. számú esendőrkerületbeli hadnagy, marczalibi szakasparancsnok, hasonló minőségben a II. számú esendőrkerülethez: Nagyhecskerekre;

Totli Kalmán András VII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, brassói szakasparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerületben: Székelyudvarhelyre; putakfalvi Ferenczy Sándor VII. számú esendőrkerületbeli hadnagy, székelyudvarhelyi szakasparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon esendőrkerülethez: Brassóba;

Pakócsy Dezső V. számú esendőrkerületbeli hadnagy, zsolnai szakasparancsnok és

Preyer László ugyanazon esendőrkerületbeli zászlós líptószentmiklósi ideiglenes szakasparancsnok: kölcsonn; továbbá

Fellmer Henrik VI. számú és

Buday Mihály III. számú esendőrkerületbeli törzsoermesterek: kölcsonn.

Csuz, köszvény, reuma ideges fejlődés, hűlés, idegbaj, mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatásúak bizonyult szer

AZ ERŐSÍTETT
CAPCINE (PAPRIKA) KENOCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható
Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklüldése után vagy utánvétel küldve

Szente Lajos gyogysz.

Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, ca. és kir. közshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőr-ből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

Időleges nyugállományba helyeztetett:

1910. évi december hó 1-étől számítandó 4 év tartamára:

Krausz Jenő m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Gyula.

Várakozási illékekkel szabadságotatott:

Ambrus Béla VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1910. évi december hó 1-től számítandó egy évre.

Választott lakhelye: Zenta.

Nyugállományba helyeztetett:

1910. évi december hó 1-ével:

Vaas Mihály III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Fonyód.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar kir. honvédelmi miniszter úr által:

Dr. Sauerwald Bálint verseczi 7. honvéd gyalogezredbeli törzsorvos, a m. kir. csendőrség legénységi és tiszti egyéneinél, valamint ezek családtagjainál 20 éven át a legönzetlenebb odaadással és legnagyobb kezezettséggel teljesített egészségügyi szolgálataiért és

Dr. Illés Ignáz pécsi 8. honvéd huszárezredbeli ez. törzsorvos, a m. kir. csendőrség legénységi és tiszti egyéneinél 1884. év óta a legodaadóbb emberbaráti szeretettel és önzetlennül teljesített egészségügyi szolgálataiért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Schnóbel István őrmester, 17 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában tanúsított eredményes tevékenységéért, de különösen a legutóbbi évben a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalma és buzgó tevékenysége által elért szép eredményekért, nemkülönben őrsének rendezésére, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

Serák Ferenc ez. őrmester, 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában kifejtett eredményes működéséért, de különösen a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított igen buzgó és szorgalmas tevékenységéért, nemkülönben őrsének rendezésére, alárendeltjeinek minden irányban való helyes befolyásolása és igen jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Benedek Ferenc ez. őrsvezető, mert mint segédoktató teendőit dicsőretek buzgalommal teljesíti és főleg a kertészeti oktatásban, a kert művelésében és a közgazdálkodási vagyoni jelentékeny gyarapításában kiváló működést tanúsít.

Portik József csendőr mert öt éven felüli csendőrségi szolgálata alatt nemcsak jó magaviseletével és használ-

hatóságával tünt ki, de a közbiztonsági szolgálatban is, kivált az utóbbi időben eredményes működést fejtett ki.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Krepsz József nyitrai szárnybeli csendőr, mert egy tűzvész alkalmával a tüzelés és vagyonmentés körül, buzgó és fáradhatatlan tevékenységével, járőrvezető őrsparancsnokát határozottan támogatta.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Cziráki István ez. őrsvezető II.-od altiszt, Gyulai József csendőr ez. őrsvezető és Fodor Antal csendőr — a kaposvári szárny állományában, — a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1910. évi november hó 1-ével:

Ágoston János I.,
Gál Ferenc és Balogh József I., III.,
Járdánházy Gábor és Ivánkievics Béla IV.,
Ligacs István és Pillingér József V.,
Erdős Antal, Imecs Márton, Kóka András és Gyurka András VII. és

Vigvári Imre és Tóth Mihály VIII. számú csendőrkerületbeli ez. őrmesterek, *őrmesterekké*.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 26-ával:

Szöke János, Lengyel Elek, Kerecsagi Károly, Gulacsi Imre és Szalai József őrsvezetők, ez. *őrmesterekké*; továbbá

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

1910. november hó 26-ával:

Hyés Ferenc, Kató András és a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 1-ével:

Grinvaldszky Károly ezimzetes őrsvezetők *őrsvezetők*ké; végül

az 5. évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 25-ével:

Hadár István, Mester János és a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi november hó 26-ával:

László Mihály, Istók István és Vas Ferenc csendőrök, *csendőr ez. őrsvezetők*ké.

Katonai szolgálati jel:

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel elláttatott:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Gööz József járásörmester, 1910. november 10-én.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Dániel Adolf törzsörmester, 1910. november 2-án.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttatott:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Lajos csendőr ez. őrsvezető, 1910. október

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményi** legújabb képművészetét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségmentes díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és tisztán. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre

9-én, Papp István ez. őrsvezető, 1910 november 1-én, Kucsra János őrsvezető, 1910 november 21-én.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Szakács István ez. őrmester, 1910 október 5-én, Szöllősi András csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 27-én, Majernyik György csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 28-án, Tulkos Balint csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 3-án, Szirák László csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 5-én és Berger Samuel csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 19-én.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Gergely János csendőr ez. őrsvezető, 1910 október 25-én, Enekes István ez. őrmester, 1910 október 26-án, Heiber János csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 1-én, Mátyus Károly ez. őrmester és Janis István csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 6-án, Domin Mátyás csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 7-én, Laki István ez. őrmester, 1910 november 9-én, Fekete Lajos ez. őrmester és Hamschlager István csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 11-én.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában: Tatár Mihály ez. őrsvezető, 1910 október 27-én és Bíró Sándor őrsvezető, 1910 november 15-én.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Fülöp József csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 12-én, Egí Ignác csendőr ez. őrsvezető, 1910 november 18-án és Tóth Bertalan ez. őrsvezető, 1910 november 30-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláftattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Kassai János, Petroszély János, Dobos József, Papp János, Domsa János, Pavlyuk András és Klepner Izsák csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában: Bíró Márton csendőr ez. őrsvezető és János Gál csendőr;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában: Polgár György őrmester, Erdei István, Takács István L. ez. őrsvezetők és Németh József L. csendőr 4—4 db., Kupás Márton, Fajt Jakab, Erdős Mihály járásőr-mesterek, Bolla József, Kiss István L. Csala Ferencz, Gáspár Gyula ez. őrmesterek, Mariska György, csendőr ez. őrmester, Némedi Balint, Vas József, Csadó Pál ez. őrsvezetők, Gyergyák György, Benke János, Barizs Lajos, Téglási Elek, Vakulya Károly, Ötvös Miklós csendőr

ez. őrsvezetők, Vároczai Endre, Buti Péter, Teperics István, Varga János L., Váradi János, Varga András III., Geréb József és Schreiner Márton csendőrök 3—3 db., Thoma Márton őrsvezető, Kaszás József, Óvári Lajos ez. őrsvezetők és Négyesi Lajos csendőr ez. őrsvezető 2—2 darab, végül

Pesti Ferencz, Zingay Gyula, Stolez József járásőr-mesterek, Bordas József ez. őrmester, Hanesz Gergely őrsvezető, Folker András, Komáromi Miklós, Szabó Jereimás, Bokor Bertalan, Nyikás Mihály, Hegedűs Mihály, Kis Kálmán ez. őrsvezetők, Schadek Márton, Strényer Ferencz, Nagy Péter, Almási Károly csendőr ez. őrsvezetők és Császár Sándor II. csendőr 1—1 darab, továbbá:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Pál Lajos ez. őrmester és Balogh Imre csendőr 3—3 darab, Szikora István őrsvezető és Kerekes István csendőr ez. őrsvezető pedig 1—1 darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesített.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Oprea György csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 21-én 137,583/IV—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Szederjesi»-re változtatta.

Moldován Imre ez. őrmester, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 15-én 118,416/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Mezei»-re változtatta.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Foale Tivadar őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 19-én 128,311/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Faragó»-ra változtatta.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Hippele Ferencz csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 november 4-én 152,478/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Hunyadi»-ra változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Iványuk György csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 18-án 120,198/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Iványi»-ra változtatta.

Kormos Vazul csendőr, a m. kir. belügyminiszter úrnak 1910 október 17-én 121,409/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Szamosi»-ra változtatta.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat a beérkező rendelésekhez, fel-
számítás nélkül mellékeljük. Honvédelmi miniszter ur által 10103. eln.
sz. a. elrendelt új szalagsávok kaphatók raktárunkban.